

Vállaljuk az úttörő szerepet Megalakult az országos üzemi tanács

A Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének székházában azzal a céllal gyűltek össze a területen megválasztott üzemi tanács elnökök és tagok, hogy soraikból megválasszák testületük elnökét.

Mundruczó Kornél, a PDSZ országos titkára üdvözölte a megjelenteket, majd bemutatta a résztvevőket, illetve ok mutakoztak be egymásnak. A 13 tagú testület tagjai a következők: El-Shagirnő Pataki Magdolna, a Budapesti Postaigazgatóság 62. számú hivatal szb-titkára, Kovács László, BUVIG, Kónya Lajos, debreceni tszb-titkár, Tasi Istvánné HIRKER, Józsa Józsefné, HPI, Szépe Lőrinc Pécs, Pölcz Ferenc Sopron, Horváth József, Szeged 1. körzeti postahivatal szb-titkára, a TSZB ideiglenes ügyvivője, Dávid Józsefné, Járműtelep, Cziprák István, PAÉH, Sztahura Lászlóné, miskolci tszb-titkár, Nagy Józsefné, PEK, Képes András, vezérigazgatóság.

A kölcsönös bemutatkozás után abban állapodtak meg a résztvevők, hogy miként történ-

jék a jelölés és a szavazás az elnök személyére. A döntés értelmében szóbeli jelölésre és nyílt szavazásra került sor. Mundruczó Kornél javaslata alapján Kónya Lajos került előtérbe. Néhány kérdés és rövid észre-

Kónya Lajos

vétel után a testület tagjai egyenként nyilatkoztak arról, hogy a jelöltet alkalmasnak tartják a testület vezetőjének, mert régi postásról, felkészült szakemberről, közgazdásról és tapasztalt szakszervezeti tiszt-

ségviselőről van szó. Ezt a véleményüket egyhangú szavazással erősítették meg. A központi üzemi tanács elnöke Kónya Lajos, a debreceni tszb-titkár lett.

Elsőként Mundruczó Kornél gratulált a frissen megválasztott elnöknek, majd Kónya Lajos köszöntö meg kollégáinak a bizalmat — noha, mint mondta —, erre a tisztségre minden jelenlévő alkalmas lett volna. Nem vagyunk könnyű helyzetben — hangsúlyozta —, mert tapasztalatok nélkül kell megkezdni a munkát, ráadásul úgy, hogy jónéhány témakörben már napokon belül kell közös álláspontot kialakítani. Ez csak úgy sikerülhet és a további munka is csak akkor lehet eredményes, ha a testület minden tagja fontos tényezőnek tekint magát és beadja teljes tudását, szorgalmát, együttműködési készségét. Közösen kell törekedni arra, hogy összhangba hozzuk a szakszervezet és az üzemi tanács tevékenységét. Vállaljuk az úttörő szerepet, s ebben számíthatunk mindenkinek a munkájára — jelentette ki rövid beszédében Kónya Lajos.

K. S.

Csak összefogással lehet eredményesen dolgozni

Azt hiszem nem őszinte az az ember, aki azt vallja, hogy tevékenységének visszhangja hidegen hagyja. Én biztosan nem tartozom ebbe a kategóriába, így aztán örömmel vettem Nagy László ceglédi postavezető szemrehányó megjegyzését a BUVIG júniálison, mely szerint; igazán foglalkozhatnánk már közép-, illetve kelet-magyarországi hivatalokkal is, ne mindig nyugaton járjunk. A do-logban az az aranyos, hogy fél évvel ezelőtt, ellenkező előjellel, ugyanezt olvasták fejemre nyugaton, sőt délen is, s ebből csak egy tanulságot tudtam levonni. Nevezetesen azt, hogy két éve indított „Országjárás” című sorozatunk nem öncélú magamutogató kéjutazás, hanem érdeklődésre számot tartó, élni vágyó kezdeményezés, még akkor is, ha van aki ennek létjogosultságát alkalmanként megkérdőjelezi. Hiszem, hogy Udvarhelyi András kollégámmal tett újabb „kirándulásunk” sem azt az érzést kelti majd az olvasókban, hogy két firkász már megint beszemtelenkedett a posta életébe.

*

— Nem jöttetek kicsit korán? — kérdezi Nagy László Cegléd 1-es számú hivatalának vezetője, mikor reggel fél 8-kor, postabontás közben rányitottunk.

De, — válaszolom én —, s örülök, hogy ezt tettem, mert e kora reggeli órában alkalmam volt a hivatal helyettesével, Kecskeméti Máriával is megismerkedni, aki ha meghirdetné a postás-szépségversenyt, alighanem dobogós helyen végzne. Mindemellett tudomásom szerint szakmai tevékenységével sem a hátul kullogók sorát szaporítaná.

— Lacil Szégyellem magam, de nekem fogalmam sem volt, hogy te a ceglédi 1-es számú hivatal vezetője. Én téged úgy ismertelek meg, mint egy mindenféle szakszervezeti rendezvényen tevékenesen dolgozó embert...

— Ennek elsősorban az az oka, hogy a szakszervezetben 1975 óta dolgozom különféle funkciókban, s elvém; hogy ahol a dolgozókról van szó, ott illik megjelennem.

— Ha jól tudom, te vagy egyike azon vezetőknak, kik szakmai munkájuk mellett kiemelt szakszervezeti feladatokat is ellátnak.

— Így van. A postai dolgozók szakszervezete mellett működő pénzügyi ellenőrző bizottságnak vagyok az elnöke.

— Van mit ellenőrizni?

— Sajnos nagyon keveset. Főleg azért, mert kevés a pénz, ami az apparátushoz bekerül, és az érdekképviselőket kéne szolgálnia.

— Kevés a pénz? Rossznak tartod az elosztási arányt?

— Nem tartom túlzottan jónak ezt az elosztási rendszert, a 60, illetve 40 százalékot. Arról nem beszélve, hogy vannak olyanok, akik még a 40 százalékot sem fizetik be. Ez pedig a PDSZ-nél egy profi apparátus

— 1966 óta vagyok postás, azóta sok mindent megtanultam, s osztom azt a nézetet, csak együttesen lehet eredményt elérni...

— A szakmai munkára visszatérve, s arra, hogy most egy ilyen szép épületben vagy vezető, gondolkodtam kaptál segítséget, támogatást...

— Elsősorban Szatmári Géza szaktárs segítségét említeném. A holtponatokon mindig ő segített átlendülni.

— Szaktárs? Ő az igazgatód...

— Szaktárs igazgatóm...

*

Nagy László

működését teszi lehetetlenné, olyan apparátusét, mely legalább olyan szintű, mint a szakmáé. Itt elsősorban közgazdasági képzettségre gondolok.

— Létszámról nem?

— Dehogynem. A meglévő létszám...

— Közbevágnék... Arra jó, hogy fejével, kezével tartsa a fődómet...

— Több erőre lenne szükség ahhoz, hogy gördülékenyebben, rugalmasabban menjenek a dolgok.

— Volna erre javaslatod?

— Több közgazdász képzettségű ember kellene, akik a postát jól ismerik, akik postagazdálkodási ügyekben tájékozottak. Mondok egy példát; hiába veszek én fel egy kitűnően képzett pedagógust — most jelentkezett egy oktatótisztnek —, nem tudok vele mit kezdeni, mert nem ért „postásul”. Rámegy egy, másfél évem, mire megtanulja miről van szó.

— Ezt viszont a posta új vezetése aligha tűri el. Fogalmazhatnák úgy is, a mesedélutánok kora lejárt.

Riporter életem egy nagyon boldog időszakát töltöttem a szolnoki rádióknak dolgozva 18 évvel ezelőtt. Kósa Judit, Forró Tamás, Kardos Ernő voltak az azóta már országos hírnévre emelkedett riporterek, akik „eltörték”, hogy én a budapesti „tolakodvány” is szóhoz jussak. Rég volt, szép volt, de azt, hogy most egy olyan emberrel találkozzam a szolnoki adó vezetőjeként, aki már akkor is az én hangomat továbbította az éterbe, több mint protokolláris találkozás: Korábbi telefonbeszélgetésünk alapján magasnak, vékonyknak, középkorúnak képzeltem. Erre találkozom egy apró termetű, hatvan évén túlélt, szakmáját imádó emberrel, aki „üres” óráiban bölcs humorú rigmusokat ír, s „mellesleg” varázslatos egyéniség. Eredetileg tisztelgő látogatásra készültem, de Kovács Árpádtól olyat hallottam, ami csöppet sem érdektelen, sőt megszívlelendő, s csak halkan merem leírni, követendő.

(Folytatás a 4.—5. oldalon)

Titkárok országos tanácskozása

Részvénytársaság lesz a posta

A posta átalakítása volt a legfontosabb napirendi pontja a PDSZ-titkárok július 8-án megtartott országos tanácskozásának, amelyet Meszlényi Ferenc nyitott meg. Javasolta, hogy az intézőbizottság kapjon felhatalmazást a kollektív szerződés módosítási javaslatának megtételére, továbbá, hogy a tanácskozás hallgassa meg a német postászsakszervezet vezetőjét.

Ezután Mundruczó Kornél, a PDSZ elnöke, a posta részvénytársasággá való átalakításáról szólva elmondta: igaz ugyan, hogy az új munkatörvénykönyv szerint a szakszervezetnek „csak” tájékoztató joga van, de a posta vezetése nem hagyhatja, és nem is hagyta figyelmen kívül véleményüket. Az átalakítási terv dokumentumait a törvényesen előírt időben kapták

meg, de ez kevés volt, hogy ilyen nagy horderejű döntésben tizenöt nap alatt végigkérdezzék kollégáikat. Ennek ellenére lezajlottak a területi viták, amelyekből kiderült, hogy a szakszervezeti tagok is szükségesnek tartják az átalakítást. A szervezet azonban nem ért egyet a javítási bázisok kft.-vé alakításával. Mundruczó Kornél szóbeli kiegészítése után vita következett, majd a titkárok országos tanácskozása több módosítással elfogadta a PDSZ állásfoglalását.

— Mi volt a tanácskozás legfőbb haszna? — kérdeztem Mundruczó Kornélt, a PDSZ elnökét.

— Nemcsak az volt a haszna, hogy megismertük a vállalat vezetésének végleges elképzelését a részvénytársasággá alakulásról, hanem az is, hogy

meg tudtuk vitatni azt. Kollégáim számtalan olyan kérdést tettek fel, amelyeket figyelembe kell venni az átalakítás során. Felhívták a figyelmet arra, hogy az átalakulás mögött esetleg politikai szándékok is meghúzódhatnak, és elképzelhető, hogy a vállalat vezetői politikai nyomásnak voltak kitéve. A tanácskozás bebizonyította, hogy a szakmai vezetők, a központi üzemi tanács és a szakszervezetek elképzelései, ha viták után is, de egyeztethetőek. Így például tolmácsolták azt a veszélyt, hogy a postai gépjárműjavítás szervezete kft.-ként nem biztos, hogy meg tud majd élni, ennek következtében pedig utcára kerülhetnek az ott dolgozók.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Nagy Sándort, az MSZOSZ elnökét választották a Nyugdíjbiztosítási Önkormányzat elnökévé

A vérnyomás rendben, s a pulzusszám? Kicsit magas, de egy júniálison ez talán természetes. (Képriportunk a 7. oldalon)

Nagy sikerű évadnyitó a Benczúr-kertben

(Tudósítás a 7. oldalon)

Részletek a Postai Dolgozók Szakszervezetének állásfoglalásából

1. Szakszervezetünk felelősséget érez a postai munkavállalók, valamint a postai szolgáltatásokat igénybe vevők iránt, ezért csak olyan módon végrehajtott átalakulást tud támogatni, melynek következtében a posta fejlődése biztosított lesz, s a Posta Rt.-n belül, valamint a leváló szervezeti egységeknél a foglalkoztatás biztonságát és a munkavállalók jövedelempozícióját meg lehet őrizni.

Úgy ítéljük meg, hogy az államnak mint tulajdonosnak elháríthatatlan felelőssége van, és mindezek teljesüléséhez nélkülözhetetlennek tartjuk a költségvetési támogatást.

2. A hírlapterjesztési tevékenységen belül az árusítás szervezeti átalakítása kedvező változást eredményezhet a piac résztvevőinek viszonyában, ezért ezt támogatjuk. Hangsúlyozzuk azonban, hogy a létrehozandó Nemzeti Hírlapkereskedelmi Kft. és a nagykereskedők (regionális hírlapterjesztési kft.-k) között semmilyen hierarchikus kapcsolat nem alakulhat ki, egymás közötti viszonyuk — megítélésünk szerint — a szigorúan vett üzleti alapon jöhet létre.

3. Szakszervezetünk megerősíti a vállalat Központi Üzemi Tanácsának a gépiármű-javítási tevékenységgel kapcsolatos

véleményét, miszerint csak ott javasoljuk a kft.-ék létrehozását, ahol a külső piaci feltételek erre lehetőséget nyújtanak, a helyi sajátosságok megengedik, a munkáltatói és munkavállalói érdekek egybeesnek.

A többi területen javasoljuk, hogy a Posta Rt.-n belül önálló elszámolási egységként teremtsék meg a racionális gazdálkodás feltételeit.

4. Az átalakulási terv melléleteként benyújtott foglalkoztatási terv nem nyújt elég ismeret annak megítéléséhez, hogy a felszabaduló létszám, a hatékonyság javulása elegendő forrást biztosít-e a létszám változatlan szinten való tartásához, és nem termelődik-e újra a létszámhiány. A jelenleg is maximálisan terhelt dolgozók további terheket már nem képesek elviselni.

Haladéktalanul kezdeményezzük (a döntést követően) a konzultációt a munkáltatóval az esetleges létszámleépítések, illetve az azt megelőzendő intézkedésekről szóló megállapodások megkötése érdekében.

A leváló szervezeti egységek vonatkozásában rendkívül fontosnak tartjuk, hogy a munkáltató a leválást követő egy éven belül az érvényben lévő kollektív szerződést ne mondhassa fel.

5. A Posta Rt. munkavállalói iránti felelősségünkben adódóan kezdeményezzük a jelenlegi kollektív szerződés módosítására irányuló tárgyalásokat annak érdekében, hogy a módosított kollektív szerződés ez év novemberében elfogadásra kerüljön.

6. Konzultációt kezdeményezünk annak érdekében, hogy a miniszteri döntést követően a szervezet kialakításánál, az igazgatási rendek meghatározásánál véleményezési lehetőségünkkel élni tudjunk.

7. Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a postáról leváló szervezeti egységek munkavállalói részére a Posta Rt. tulajdonában és kezelésében maradó szociális létesítmények, azok szolgáltatásainak igénybevételi lehetősége továbbra is biztosított legyen.

8. A miniszteri döntés előtt rendkívül zavarónak tartjuk azt a Szolnoki Új Néplapban VII. 1-jén napvilágot látott helyettes államtitkári nyilatkozatot — a nyilatkozatadónál nem sikerült informálódunk —, annak különösen utolsó szakaszát, miszerint: „A cégről (a postáról) leválnak a szállítási, hírlapterjesztési és szociális tevékenységet végző egységek, a továbbiakban a kft. — formájában működnek majd.”

„Nyomát sem tapasztaltam a régmúlt visszasírásának”

Interjú Kurt van Haaren elnökkel

Több napon át a Német Postás-szakszervezet elnöke s vezető munkatársai a PHDSZSZ vendégeként Magyarországon tartózkodtak. Ittlétük alatt a konzultatív megbeszéléseken túl látogatást tettek Böleskei Imre KHVM államtitkárnál, valamint gyümölcsöző eszmecsere folytattak Nagy Sándorral, az MSZOSZ elnökével. A látogatás befejezésekor Kurt van Haaren elnök úr rövid interjút adott lapunknak.

P. D.: — Elnök úr, Ön nem először tartózkodik Magyarországon. Tapasztalt valami újat?

— Elsősorban azt, hogy Nagy úr, az MSZOSZ elnöke mennyire erős, hivatott személyiség, s mondanivalója is ezt tükrözi. Nem egy alkalmazkodó természet, hanem tudja mit akar. Úgy gondolom nagyon jó képviselője a magyar munkavállalóknak, hiszen igen jó beleérző képességgel rendelkezik, s kitűnő szaktudással bír. Számomra másik újdonság a szövetség vezetőivel folytatott beszélgetés volt, főleg az, hogy mekkora érdeklődést tanúsítanak Európa iránt. Nem befelé fordulnak, s nem a „köldöknézés” jellemzi őket. Azt is megállapíthatom, milyen kihívások előtt állnak a magyar postai és távközlési szakszervezetek. Új szerkezetek, felépítések vannak kialakulóban, tekintve, hogy mindkét szervezet privatizálás alatt áll. Ezért tehát meg kell tanulnunk, hogyan léphetnek fel például részvénytársaságok elnökségeivel szemben.

P. D.: — Gondolja, hogy ez sikerülni fog?

— Úgy vélem igen, s ennek talán előrevetítő jele az a bizakodás, bátorság és következetesség, amelyet tapasztaltam. Nyomát sem láttam a duzzogásnak, s régmúlt visszasírásának. S amire különösen büszkék lehetnek: az az elmúlt hetek választási eredményei. Összegezve ezek mind örömteli újdonságok voltak számomra.

P. D.: — Gondolom, nem haragszik meg, ha most az Önök problémáiról kérdeznék, mert ez a német újrakezdeményezés bár megtörtént, úgy tűnik nem egy felhőtlen sétakocsikázás...

— Nem az, és ez ránk is különleges kötelezettségeket ruház, nevezetesen a két ország rész egy szintre hozása, a pénz- és munkafeltételek azonos szintű megteremtése. Csak egy

példát mondánék. Berlinben az egykori nyugati szektor telefon-szerelője ma is jóval több pénzt keres, mint keleti kollégája, bár a közelítés már elkezdődött. De tudja, ez egy félelmes dolog, hogy bár egy nyelvet beszélünk, bizonyos fogalmakon mégis mást értünk. Negyven év beidegződéseit kell lerombolnunk, s ezt az ezredfordulóig feltétlenül el kell érjünk.

P. D.: — Történelmi távlatokban ez roppant kevés idő...

— Feltétlenül az, különösen ha arra gondolunk, milyen piacösszeomlások történtek, s akkor egyesek még ma is csak a „nyugati” márka bűvöletében élnek, nem a politikai beilleszkedésben, s nem az „adományozó” nyárspolgári szemlélet felszámolásában hisznek. Nem veszik észre, hogy kialakult egy európai belső piac, de a szociális Európa még közel sem alakult ki, s azt sem veszik észre, hogy a magánkapitalizmus egyre szemtelenebbül lép fel.

P. D.: — Mit lehet ez ellen tenni?

— Egy biztos. Csak asztalnál nem lehet tárgyalni, ilyen óriási gondok között, mint az úgynevezett negyedik világ robbanása, s a szegénység elől menekülő áradata, a szocializmus, antiszemitizmus és idegengyűlölet feltámadása...

P. D.: — Tapasztalataim szerint ezek általában majd minden esetben gazdasági okokra vezethetők vissza. S nem tudom osztja-e azon

nézetemet; ebben a káoszban pontosan a szakszervezetek azok, melyek egy, mondhatnám eszperantó világnyelvet beszélnek, s egyet akarnak...

— Védni a munkavállalókat... S végezetül hangsúlyozni szeretném, hogy a gondok megoldásában igen fontos szerep vár a kelet-európai szakszervezetekre. Beszélünk az európai közös házról is, de azt csak nagyon kemény és következetes munkával lehet felépíteni. Politikusoknak, szociálpolitikusoknak, s nekünk, szakszervezeti vezetőknek.

P. D.: — Bár talán nem illik ehhez hozzátenni, de nyilván Ön is úgy gondolja, megértő embereknek...

— Így gondolom, s az is feladatunk, hogy minél több emberrel tudjuk megértetni, miért dolgozunk...

Egy arc a posta világából

„Az éltet, ha segíthetnek az embereknek”

Ezt El-Shagirnő Pataki Magdolna, a Budapesti Postaigazgatóság 62-es számú hivatalának szb-titkára mondta, amikor a központi üzemi tanács megalkulása után beszélgetni kezdtünk. A megválasztott üzemi tanács tagok és elnökök találkozója, a kölcsönös ismerkedések és a központi út. elnöke megválasztása utáni hangulatban természetes volt, hogy az üzemi tanácsokkal kapcsolatos fejleményeket értelmeztük tovább.

— Elég sok kritikát kaptunk az utóbbi időben, ezért kissé meglepett az a bizalom, amely a PDSZ iránt megnyilvánult — mondta El-Shagirnő. — Ugyanakkor a felvételi szolgálatban dolgozók tudják, hogy gondjaik megoldásában csak a PDSZ segíthet, hiszen ezek a problémák — a nagy leterhelés, az alacsony bérek — nem egyszerűen réteggondok.

— Hogyan fogadták a dolgozók az üzemi tanácsot?

— Várákozással tekintenek rá, de van értelmiség is, sok még a tisztázatlan kérdés. Találkoztunk olyan megjegyzésekkel, hogy „minek az üzemi tanács?” — Ránk erőszakolták — mondják. Ott van a szakszervezet, az harcol értünk. Még segélyt is adott a szervezeten kívülieknek.” Van olyan vélemény is, hogy nehezebb helyzetbe kerültünk, mert másik szakszervezettel, a POKÉSZ-szal — amely kirázólag az egyesített kézbesítőket tömöríti —, nem tudunk együtt dolgozni.

— Ezek szerint van még tisztázni való a szakszervezet és az üzemi tanács jogszabályainak, kapcsolatában, együttműködésében.

— Az az igazság, hogy mi magunk sem tudjuk igazán mi is az üzemi tanács. Menet közben kell megtanulnunk. Mi vagyunk az úttörők. Az azonban egyre világosabb, hogy kollektív szerződést a szakszervezet

köt, az üzemi tanács pedig — hogy egy friss példát mondjak — véleményezze a posta átalakulásának a tervét. A szakszervezet a szakszervezeti tagoké, az üzemi tanácsot minden dolgozó választotta. Bele fogunk jönni, s hiszek benne, hogy a két szervezet jól együttműködik majd.

— Mérhető-e a két választás kedvező hatása?

— Ha azt mondom, hogy a tb-választás és az út-választás eredményeként körülbelül harmincan beléptek a szakszervezetbe — köztük olyanok is, akik korábban kiléptek —, akkor azt hiszem, ezzel mindent megmondtam. Egyébként most nagy a várakozás az embereken.

— Miben? Mi foglalkoztatja most leginkább a munkavállalókat?

— Várákozás az iránt van, hogy megvédjük a munkahelyeket. Tartanak a kft.-k létesítésétől, a részvénytársasággá alakulástól, a szervezeti átrendeződéstől. Mindenki latolgatja, hogy érinti a változás. Legyünk mellettük — ezt várják tőlünk a dolgozók. Ezért azt mondanám, kulcskérdés: a bizonytalanság. A legfőbb probléma: a létbiztonság, a megélhetés. A szólásszabadság kevés; anyagi feltételek is kellenek ahhoz, hogy tisztességesen megéljünk. Miből lesz például lakásuk a fiataloknak? Igaz, ilyen is elhangzik: „Inkább legyen áremelés, mint háború.”

— Milyen a kapcsolata a hivatal vezetőivel, hogyan értik meg egymást?

— Bármilyen témában, bármikor mehetnek szakszervezeti problémákkal, mindig készséggel fogadnak. Ha nem is élesen, de gyakran vitatkozunk és a végén mindig megegyezünk.

— Három éve szb-titkár. Hogyan vonná meg ennek az időszaknak a mérlegét?

— Volt jó is, rossz is. Az összdolgozók létszáma 900 fő,

ebből 600 szakszervezeti tag, s 385 nyugdíjas. Az emberek többsége vidékről bejáró, s ez a körülmény sok mindent meghatároz. Három évvel ezelőtti szintre véletlenül lettem szb-titkár. Nem számítottam rá, mégis megválasztottak. Elvállaltam, mert embercentrikus vagyok, szeretek segíteni az embereknek. Ez éltet. A legszebb érzés, ha tudok valamiben, valakinek segíteni. Ha például lehet segélyt adni, a nyugdíjas elme lehet kirándulni. Ha valamit adhatunk.

— És mit tudnak adni?

— A nőnap nálunk mindenki ünnepe, a fiúké is. Mikulás a gyermekeknek természetes. Karácsonykor minden szakszervezeti tag kap egy doboz szaloncukrot. Akik karácsonykor, szilveszterkor dolgoznak, külön is kapnak egy kis csomagot. Egy évben egyszer elmegyünk kirándulni. Legutóbb Szekszárdon jártunk, megnéztük a gemenci erdőt. Működik a jogsegélyszolgálat két jogász közreműködésével. A legtöbbet persze, amit adhatunk — a tévé ismert reklámjával ellentétben — a folyamatos, hatékony érdekvédelem.

— Mit kapnak önök, mit adnak a szervezett dolgozók?

— Mi jó szót kapunk, s néha köszönő leveleket, egy-egy kirándulásért, segélyért. Vannak olyanok is, akik csak követelnek. Miért nem kaptam ezt vagy azt, amikor én szakszervezeti tag vagyok? — reklamálják.

— De vissza is lehetne kérdezni a követelőzőktől: mit adsz Te a szakszervezetnek, hiszen a szakszervezet mi vagyunk, együtt, közösen. S a szakszervezet olyan erős, amelyenné mi tesszük.

— Ez a felfogás még nem jellemző. Talán tíz év múlva. Talán...

Kárpáti Sándor

Részvénytársaság lesz a posta

(Folytatás az 1. oldalról.)

Hasznos volt a tanácskozás azért is, mert az átalakítási anyag ismeretében a PDSZ felkészülhet a tennivalókra. Az átalakítási terv készítői a múltat szebbnek tűntették fel, mint amilyen volt, a jelent is rózsásabbnak. Az átalakítást, kényszeredetten bár, tudomásul vettük, és legtöbb részével egyet is értettünk. Örülünk annak, hogy sikerült a kollektív szerződés érvényességét meghosszabbítani egy évvel, így az önállóvá alakuló szervezetek szakszervezeti tagjai lélegzethozóknak, fel tudnak készülni új kollektív szerződésük elkészítésére.

A tanácskozás hozott egy rendkívül fontos döntést, mégpedig azt, hogy ez év október 15-éig összehívják a PDSZ rendkívüli kongresszusát. Ennek a kongresszusnak a legfőbb feladata lesz a PDSZ alapszabályának és működési szabályzatának módosítása, meg kell vitatnia, milyen legyen a kapcsolat a központi üzemi tanáccsal és a posta vezetésével, valamint a Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetségével.

(Udvarhelyi)

Átadták az új szállót

A BUVIG szakmai feladatainak színvonalasabb ellátásáért új szállóval bővült a budaörsi Területi Oktatási Központ (Képeink az átadási ünnepségen készültek.)

Szathmáry Géza igazgató átvéste a létesítményt

A szálló egyik társalgója

A pénztárakat golyóálló üveg védi

Egy postás veszített, mindenki más nyert

Egy évvel ezelőtt a Soproni Postaigazgatóság forgalmi igazgatóhelyettese még igen csak kételkedett abban, hogy a kilencvenhárom éves idényre elkészül Balatonfüred 2-es számú postahivatalának rekonstrukciója. Fogadott a kivitelezőkkel egy üveg pezsőgőben, és szerencsére elvesztette, mert a Balatonkenesei Építész Kft. határidő előtt átadta a gyönyörű postahivatalt. A kételkedés, azaz a pezsőgő ára többszörösen megtért. A postás veszített, a posta és a város nyert, hiszen szükség volt már erre az új postahivatalra, mert Balatonfüred huszonkétezres lélekszáma nyaranta nyolcvanezerre nő. Vonzáskörzetének huszonnyolcezer állandó lakója van, főidényben ide is özönlenek a pihenni vágyók: egyes becslések szerint majd hetvenezen. Balatonfürednek és környékének tehát főidényben százötvenezer embert kell elvieslnie, szolgáltatásokkal ellátnia.

Igaz ugyan, hogy négy posta is működik a városban, de ezt az óriási forgalmat már nemigen bírják. Igen mostoha körülmények között dolgoztak a postások, az ügyfeleknek rengeteget kellett várni. Éppen ideje volt, hogy átalakítsák és bővítsék a két nagy postahivatalt, az 1-es és a 2-es. Június 15-én Major István, a Soproni Postaigazgatóság vezetője ünnepélyesen átadta az újjávarázolt 2-es hivatalt Vajai Gyula hivatvezetőnek és munkatársainak. A történelmi városközpontban lévő hivatal hasznos alapterülete eddig mindössze 260 m² volt, ahol negyvenöt munkatárs zsúfolódott össze. Az ügyfelek fogadására csak öt ablak szolgált: ha egy ember bejött, kettőnek ki kellett menni. Ebben a kis házban dolgoztak fel a levél-, csomag-, pénz- és hírlapküldeményeket, itt kellett a felvett anyagot rendezni, az értékeket és a pénzt megőrizni.

A cél az volt, hogy a régi, több mint ötvenéves épület mellé egy korszerű technológia befogadására és közönségkiszolgálásra alkalmas, a városképbe illő toldalék épületet

emeljenek, lehetőleg olcsón. Az átalakítás hatvannégymillió forintjába került az állami költségvetésnek: egy négyzetméter ára 47 800 forint volt. A régi épület mellett volt egy kihasználatlan, két és fél—három méterrel mélyebben fekvő, lejtős udvar. Erre a területre építették az új, háromszintes épületet. Az összes alapterület így 1040 m²-re nőtt. Az új hivatalban új szolgáltatásokat is bevezettek: van gyorsposta, fax, valutaváltás is. Talán kevesebb lesz a sorban állás, hiszen az öt ablak helyett tíz áll rendelkezésre. A régi épületben nem voltak szociális helyiségek: itt már kényelmes öltöző, zuhanyzó és ebédlő is van.

Major István elmondta, hogy az új hivatal működtetése minden bizonnyal forgalomnövekedést is eredményez, hiszen az ügyfelek egy komfortosabb hivatalba szívesebben jönnek. A felvételi termet már márciusban átadták. A számok azt bizonyítják, hogy megduplázódott a forgalom. Nemcsak az épületet újították fel, hanem a munka technikai feltételeit is igyekeztek biztosítani. A Soproni Postaigazgatóság szinte elsőként vezette be a számítógépek használatát.

Igaz ugyan, hogy a néhány hónapja felújított balatonfüredi 1-es postát nem ünnepélyes keretek között adták át, de ez is megér egy misét. Szeit János, a balatonfüredi 1-es postahivatal vezetője szerint ez a hivatal sokkal többet tud, mint a régi.

— Végre itt is jó körülmények között dolgozhatnak a postások. Vannak új szociális helyiségeink. Nemcsak esztétikai, hanem ergonomiai szempontból is jó a belső tér. Kiképzett, az ügyfelek régebben lepusztult falakat láthattak, többet kellett sorba állniuk. A tervezők a biztonságra is gondoltak. A pénztárakat golyóálló üveg védi, a pénz „réztapsis” forgórendszer segítségével cserél gazdát. Ezt a postát 1929 és 32 között építették. 1992-ig tartott a sakályhás korszak. Az építést jól megszervezték, mindössze hat hétig kellett zárva tartani a postát. Az átalaki-

tás eddig 9,6 millió forintba került. Az emeleten még átalakították az üdülőrészt, és rendbe hozzák a ház homlokzatát és tetőzetét.

Megkérdeztem Farkas Gyulánét, a vezérigazgatóság szolgáltatásfejlesztési és beruházási osztályának helyettes vezetőjét, mennyi pénze van a postának fejlesztésre.

— Hárommilliárd forintot terveztünk 1993-ra, s ehhez még hozzáadhatjuk a parlament által megszavazott 600 milliós költségvetési támogatást. A hárommilliárdnak egyelőre nincs forrásfedezete. Az amortizációból származó kétmilliárdot hitellel egészítjük ki. Lassan, de biztosan felújítjuk a postahivatalokat: idén a velenicei után ez a második, Siófokon most van a műszaki átadás, és még az idén Hajdúnánáson és Nyírbátorban is elkészül egy-egy hivatal. A versenyhelyzet miatt az építők ma már valamivel jobban dolgoznak, mint régebben. A posta folyamatosan tud foglalkoztatni építőket: nem mindegy nekik, hogyan dolgoznak, hiszen ha egyszer trehányak, másodszor nem kapnak megbízást. Folyamatosan alakítunk ki új hivatalokat a pályaudvarokon vagy mellettük is.

— Mit érez egy újabb modern postahivatal átadásakor? — kérdeztem Doros Bélától.

— Enyhíti az elégedetlenséget, egy pillanatra örülni is tudok neki, hiszen a posta megújításának még csak a kezdetén vagyunk. Folyamatosan fel kell mérnünk a posta kapacitását, és azt hosszabb távon az igényekhez kell igazítanunk, mert amíg nem vagyunk tisztában a helyzettel, addig tervezni is nehezebben tudunk. A hárommilliárd forint természetesen nem elég a beruházásokra, de tudomásul kell vennünk, hogy csak ennyiből gazdálkodhatunk. Ezt kell ésszerűen, szigorúan rangsorolva felhasználnunk, már csak azért is, mert a posta jövedelmezősége elég kicsi. Ez azt jelenti, hogy a beruházások tizenöt-húsz év alatt térülnek meg.

Udvarhelyi András

Doros Béla az átalakításról

Nem kifogástalanok a posta szolgáltatásai

Mint ahogyan a magyar társadalom, úgy a Magyar Posta Vállalat is átalakulóban van. Meg kell változnia a cégnek, ha meg akar felelni a kor követelményeinek. Tudják ezt „fent” és „lent”, ki sokat, ki keveset, ki semmit sem tesz meg érte. Doros Béla és „csapata” nem teheti meg — már csak egzisztenciális és presztízs okokból sem —, hogy ölbe tett kézzel várjon. No, meg minden új vezető bizonyítani akar. Doros Béla, aki hosszú ideig postás volt és egy rövid kitérő után érkezett vissza, a már egyáltalán nem biztonságos vezérigazgatóságra, érthető módon, bizonyítani akar. De talán nemcsak ez az indítéka, hanem az is, hogy szereti a postát.

Amikor több mint egy éve ki-nevezték, megkérdeztem tőle: mik a tervei, ő csak annyit válaszolt: először körülnézek. Nos, egy év a körülnézésre elegendő volt: jött, látott és győzni akar. Nemrégiben Balatonfüreden újságíróknak és a posta szakembereinek elárulta, mit tapasztalt, érzése, szerint hol kell változtatni, hogy menjen a postasszeke.

Elmondta, több hónapja került, míg rájött, hogy miért nem elfogadható színvonalúak a posta szolgáltatásai. Tavaly májusban készült egy átfutási idő-vizsgálat a levélküldeményekről. Arra a kérdésre adott választ, hogy a ma feladott küldemények hány százaléka érkezik meg másnap a címzetthez: kiderült, 81 százaléka, Budapestben 76 százaléka. Megállapították, hogy ezzel az értékkel az európai középmezőnyhöz tartozunk. Arra a kérdésre azonban, hogy a feladás napján hány órákor kell elvinni a levelet, hogy másnap ott legyen a címzettnél, erre nem tudtak választolni a posta szakemberei. Az ország Mátészalkához hasonló 32 feldolgozópontján nem tudják, mekkora forgalmi kapacitásra képesek. Mindezekért generális kapacitásvizsgálatot végeztek. Ennek eredményeként sikerült csökkenteni Budapestén a harmad- és negyednap kézbesített leveleket.

A vizsgálat azt is bebizonyította, hogy a kollégák nem ismerik a késedelmes átfutási időket. Úgy gondolom, felegyelmesebb, szervezettebb feldolgozási technológiával szinte beruházás nélkül is lehet javítani az eredményeket. Kiderült, sok a szélsőség: előfordulnak esetek, amikor egy levél egy hét után érkezik csak meg. Bajok voltak a pénzforgalomban is. Ma a számlatulajdonosnak, hogy a neki feladott pénzt megkaphassa, legalább két hét kell. Ez nagyon sok. Ebből 5-7

napot vesz igénybe a postai feldolgozás, az 5-7 napból az utalványutaztatás 1-2 nap, a többi a banké. E téren itt voltak és vannak szélsőségek, előfordul, hogy 15 nap is kell, míg a postáról eljut a pénz a bankba, de van háromnapos átfutási idő is. Ezért legfőbb cél: az átfutási idő három napra való lecsökkentése. A pénzforgalmi üzletág most feljövőben van, lehetővé van arra, hogy önmaga ki-termelje a fejlesztéséhez szükséges pénzt. A pénzforgalom-átalakítási programja már kész, most folyik a tender előkészítése. Ha minden a tervek szerint történik, akkor 1995-re a Magyar Postának világszínvonalú lesz a pénzforgalmi szolgálata.

El kell dönteni azt is, mi legyen a posta gépjárműparkjával, az itt lévő 3000 gépkocsi javításával, karbantartásával. Az országban ugyanis több gépjármű-szállítási üzem működik. Ezeket még úgy építették meg, hogy a telefonosok is ott kaptak helyet. Távozásukkal, de anélkül is kapacitáskihasználtság következett be. Hogy rentábilisak legyenek és a piaci versenyt bírják, az idegen megrendeléseket olcsóbban csinálták meg, mint a postáét. A posta pénzéből támogatták az idegeneket. Ez természetesen hosszú távon nem mehet, vagy racionálisabbá kell tenni az üzemetek vagy pedig akár 100 százalékos tulajdonlással postai kft.-vé kell átalakítani. Ugyancsak el kell dönteni, hogy a posta magasépítési részlegei önállóuljanak vagy sem. Sok érv szól amellett, hogy célszerűbb, ha a postán maradnak.

A képességvizsgálat során kiderült, gond van a hírlapterjesztéssel is. A posta nem tudta megmondani, hányféle és hány darab lapot tud terjeszteni egyforma eséllyel. Megállapították, hogy egy postai pavilonban minden újságot kirakatozni nem lehet. A rosszabbakban

mindössze százötvenet, de a jobbabbakban sem lehet mind a 700-at. Tehát a posta nem képes minden lapot egyforma eséllyel terjeszteni. A vizsgálat megállapította azt is, hogy a jelenleginél háromszor több újságot képes kézbesíteni a hírlapterjesztői hálózat: legalább 2000-féle lapot.

A hírlapterjesztés átalakításával kapcsolatban a vezérigazgató elmondta, milyen lehetséges megoldások jöhetnek szóba. Valószínűleg a postai árus-hálózat önálló lesz. Első lépésben 100 százalékos postai alapítású kft. lesz. Vegyes vállalatá azért nem alakulhat, mert ezt az átalakítási törvény nem teszi lehetővé. Így meg lehetne tudni, mennyibe kerül valójában a hírlapterjesztés. Az előfizetési rendszerben a budapesti önállósítható. Ez is 100 százalékos postai alapítású kft.-ként. A vidéki előfizetési rendszer átalakítására még nem találtak optimális megoldást. A vidéki, és azon belül is a falusi lapterjesztés annyira összefonódott a posta más szolgáltatásaival, hogy nehéz lenne szétválasztani. Olcsóbb kézbesítői hálózat nemigen képzelhető el. Nem biztos, hogy szerencsés lenne, ha néhány kiadó megszerezné a vidéki piacot, hiszen így tovább drágulna a lapok kézbesítése, sokan már nem tudnák megfizetni az eddig rendelt újságjukat, másrészt sok országos lap kiszorulna vidékről. Cél-szerű a vidéki terjesztést a postán belül tartani. Mindenesetre gondolkodni kell olyan megoldáson, hogy a megyei lapokat már reggel ötkor kihihessék az olvasóknak. Ha az országos lapokat rá lehet bérni, hogy előbb nyomtassák ki lapjaikat, ez megoldható. Az mindenesetre meggondolandó, hogy meddig kell bevárnia a megyei lapoknak az országos lapokat.

Végül a vezérigazgató szólt az ún. postaügynökségi rendszer bevezetéséről. A postatörvény előírja, hogy a 600 főt meghaladó településeken állandó postahivatali helyet lehet biztosítani. Az értelmezésnél még lesznek gondok. Már meghirdette a posta a postaügynöki helyeket. Ez lehetővé teszi, hogy akár a kocsmában is fel lehessen adni levelet, venni bélyeget, mint pl. Angliában, ahol ez a rendszer bevált.

(Udvarhelyi)

Az áldemokrácia csapdájában

Rövid ideje vagyok a PDSZ munkatársa, de már hosszú ideje jogász, ezért ismerkedésem a szervezettel a PDSZ és a PHDSZ alapszabályának a tanulmányozásával kezdtem.

Első olvasatra is szemet szúrt az ún. konszenzusos döntések sorozata, de azóta már volt alkalmam ennek gyakorlati alkalmazását is tapasztalni.

A konszenzust az egyhangú döntéstől — amit csak kivételiesen, méltánylást érdemlő különleges esetekben alkalmaznak — az különbözteti meg, hogy az előbbi, korlátozott számú döntésképtelenséget, azaz tartózkodást is lehetővé tesz.

A konszenzus az áldemokrácia tipikus példája. Azt a látszatot kelti, hogy a többség 2/3-os vagy egyszerű többségű akarat nem nyomhatja el a kisebbség — akárcsak egy nem szavazatban megnyilvánuló — akaratát.

A dolog álságos volta rögtön nyilvánvalóbbá válik, ha a szakszervezet célja megnevezésű alapszabályi fejezetét elolvasuk, amely a tagság, illetve a munkavállalók érdekeinek védelmét jelöli meg.

Ezen természetesen jogos érdekeket kell érteni, márpedig

a jogszabályok az egyes nevesített személyek, illetve csoportok védelmét úgy szolgálják, hogy általános, mindenkre érvényes normákat állapítanak meg attól függetlenül, hogy ezek következetes alkalmazása esetlegesen egy adott személy egyéni érdekeibe ütközik.

Amikor a szakszervezet érdekvédelmi tevékenysége során konkrét esetben egy nevesített dolgozó ügyében eljár, ezzel is a többség érdekeit szolgálja, megakadályozva a téves jogalkalmazást mind visszamenőleg, mind a jövőre nézve.

A célok feltételezhető ismeretében egy ilyen szervezetbe belépni, majd döntési folyamatába a konszenzust bevenni azt jelenti, hogy feltételezzük az adott szervezet kisebbségi érdekeit elnyomni kívánó sanda szándékát.

Megítélésem szerint ilyen szervezetbe belépni sem érdemes.

Raadásul feloldhatatlan el-lentmondást is látok. Az érdekvédelmi tevékenység sokszínűségéből adódóan mindig is adott kérdés dönti el, hogy ki kerül esetlegesen kisebbségi helyzetbe, tehát az a naív el-

képzelés is felfedezhető, hogy a döntéshozók egyike sem fog vétőjogával visszaélni. Márpedig egy csupa gentlemanből álló testületben sanda szándékok fel sem merülhetnek; vagyis a konszenzus szükségessége is megoldól.

Különösen irritáló ez a minden esetben csak a nemmel szavazó, illetve — kevésbé gerinces — tarózkodó érdekét szolgáló konszenzus a PHDSZ alapszabályában.

Itt csak a jogoknál érvényesül az egyenlődsé, a terheket létszámarányosan kell viselni.

A csapda is tökéletesen működik, mivel az erkölcsi és jogi normáknak megfelelő, a terhekkel arányos jogokat biztosító alapszabály-módosításhoz is konszenzus szükséges. Értel-mesen ebben reménykedni sem lehet.

Személy szerint a csapdából való szabadulás lehetőségét csak a szervezet nem kívánt szétverésében látom, de reménykedve várom azok jelentkezését, akik a valóságos demokrácia megteremtésének kevésbé drasztikus módjával örvendeztetnek meg.

Dr. Gogolyák Ágnes

Egy riport margójára

Májusi számunkban riportot készítettünk Kóhalmi Istvánnal, a Pécsi Postaigazgatóság igazgatójával. A riport végén feltett két kérdésre adott igazgatói választ kiegészítésre, illetve pontosításra szorult, mert nem adta vissza a beszélgetés igazi tartalmát.

Kóhalmi István kérésére az alábbi kiegészítő megjegyzéseket tesszük közzé.

„Az igazgatóság területén lehet látni annak a törekvésnek a nyomát, hogy az általános postai szolgáltatásokon kívül — saját szerződés alapján — egyéb szolgáltatásokkal is állunk ügyfeleink igényeinek kielégítésére.

Ilyen kereskedelmi árucikkeink a papírpári termékek, golyóstollak, képeslapok, rágógu-mi, pez cukorka, dohánnyárak, valamint a különböző sorsjegyek. A magunk részéről első-sorban a postai szolgáltatásokhoz kapcsolódó termékeket, valamint könnyen kezelhető, kisterjedelmű, kevésbé romló, igé-

nyes árucikkeket árusítjuk postahivatalaink útján.

Nem kívánunk pl. ruhanemű-vagy papucsárusítással foglalkozni, amelyet idegennek érzek.

A továbbiakban is keressük a beépíthető lehetőségeket, és nem zárkózunk el hasonló, ún. idegen áru forgalmazásától, új szolgáltatás bevezetésétől, amellyel hasznosan és gazdaságosan egészíthetjük ki tevékenységünket.

Az idegen árukkal kapcsolatos gondolkodásom ezeken a

gyökereken él és táplálkozik jelenleg. A következő időszakban pedig a Postavezérigazgatóság irányelveit kívánom követni iránymutatás, döntést követően.

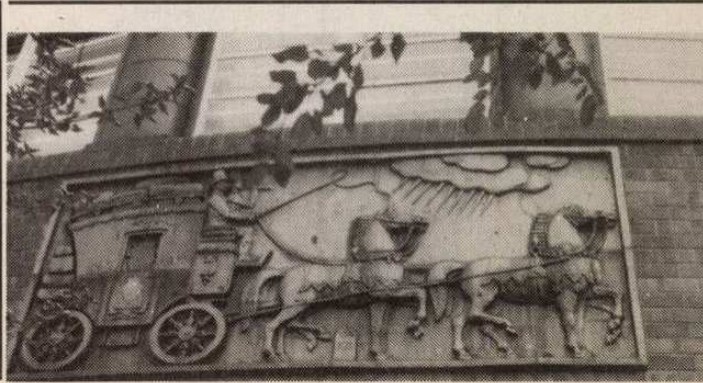
Ezekkel a gondolatokkal pontosabb a a kép, amely megajzolásra került az idegen áruk témakörében.

Köszönöm az Olvasó tájékoztatásának lehetőségét.”

Tisztelettel:

(Kóhalmi István),

Pécsi Postaigazgatóság igazgató

Farkas Sándorné

(Folytatás az 1. oldalról)

— Az Antenna Hungária megrendelése alapján 1 kW-os középhullámú műsorberendezéseket gyártunk. Eddig öt darabot készítettünk, további öt elkészítése van folyamatban. Ennek elsődleges rendeltetése az, hogy, ha megjelenik az igény középhullámú kisadókra, mi ezt produkálni tudjuk. Rádásul úgy, hogy mindent magunk készítünk egy csöpp kis műhelyben.

— Árpád! Körülbelül egy évvel ezelőtt egyik adónál tett látogatásomkor azt kérdeztem, mit csinálnak az ott dolgozók, hogy ne utálják egymást az úgynevezett üresjáratokban...

— Nem tudom melyik adóra gondoltál. Nálunk az a rendszer, hogy akik elvégzik az üzemelést, gyakorolhatják szakmájukat tisztas tanult mesterségüket is. Nem válnak egyoldalúvá, újat hozhatnak létre, s ez mindig öröm. Embernek, szakmának egyaránt...

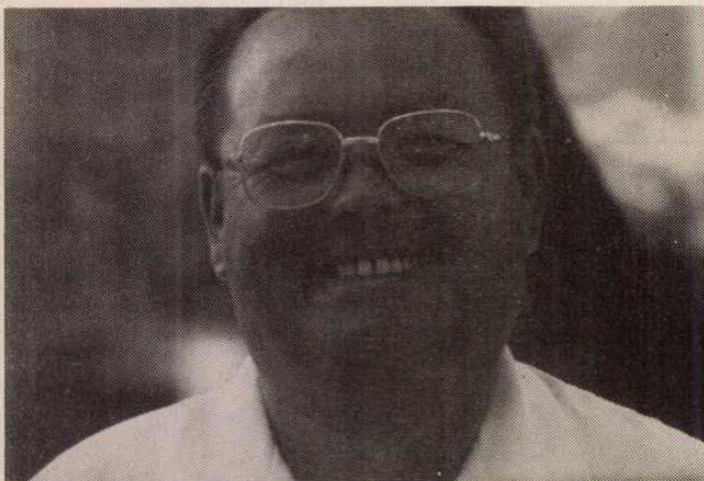
*

Horthy Miklós Portugál földről hazahozandó hamvait szeptember 4-én 10 órakor fogadják Kenderes határában, s négy fekete ló által húzott gyászkocsiban viszik végső nyughelyére. Nem kell jósnak lenni, hogy ez az esemény a postának is jelent valamit.

Dóka Imréné hivatalvezető szerint 15 ezer levelezőlapot, de hogy ezt hol árulják, egyelőre rejtély, illetve polgármesteri engedély kérdése. Egy biztos; a hivatalban nem lenne célszerű, kiesik a forgalomból, ehhez lakókocsi szükségeltetne egy esetleges eső miatt. Ez viszont alaposan megnövelné a költségeket, de nyilvánvaló, hogy a postának már csak presztizsből is jelen kell lenni.

*

Karcag 1. sz. hivatala az úgynevezett békebeli időköt idézi külső megjelenésével, impozáns szép épületével. Farkas Sándorné hivatalvezető tágas irodájában Lisztes István kézbesítő szb-titkár társaságában, a közelmúltat, a választásokat elevenítjük fel, s arról beszélge-

Lisztes István

Nagyné Édes Ottília

bepréselnek mindent, amit eddig több küldeményben küldtek el. Van csomagküldő szolgálatunk is, de erre is a hullámvás a jellemző.

— Gond tehát van bőven...

— Van hála istennek. S ami talán a legnehezebb; ez pedig a kézbesítők leterheltsége. Legálább tízszeresére emelkedtek feladataik, emberfeletti amit ezeknek a kollégáknak teljesíteni kell. És akkor még nem beszéltem az utánvetés küldeményekről. Lassan már nem is postások vagyunk, hanem pénzbeszedők. Sajnos ezek a zavaros, tőlünk teljesen független történések a postai szolgáltató színvonal eséséhez is vezethetnek, illetve vezetnek. A meghatalmazásos küldemények pedig már az agyrem kategóriájába tartoznak. Napi 10-15 ilyen küldeményünk van, ennek kb. a fele jogi bejelentő. Mire kivisszük, már meg is szüntek, s ha nem figyelünk, óriási galibát okozunk.

— Volt erre példa?

— Szerencsére nem, de tudja az a szomorú, hogy ez felhígulás, s az előbb említett káosz

Hogy ez a majdnem semmi mi lehet, gondolom mindenki számára nyilvánvaló, de ha nem; nézzenek utána. Egyénilag. Mert különbusz egyelőre nem indul Karcagra.

*

Emőd hivatalának vezetője, Mezőkövesd körzeti szakszervezeti bizottsági titkára Nagyné Édes Ottília megérkezésekor lágy mozdulattal ablakot nyitott, s beszélgetésünk csak ezután kezdődhetett.

— Szereti a tiszta levegőt, fogalmazhatnék úgyis, a tiszta légkört?

— A tiszta levegőért szeretek vidéken élni...

— Osztom nézetét, de én most egy másik légkörre gondoltam, az elmúlt hetek választásaira. S ha jól tudom, ön a mezőkövesdi körzeti szakszervezeti bizottság titkára is.

— Szerencsés helyzetben voltam, hogy itt helyben a tb. választási tagként közreműködhettem, s ezt örömmel tettem. Azt gondolom, ezek a választások nagyon jól előkészítettek

Hajnal László

miatt igen nehéz az igazi és megszokott, hagyományos postai munkavégzés.

— A posta arcukat vált. Mi a véleményük az új ruhákról?

— Most kaptunk értesítést, hogy sapka, nyakkendő egyelőre nincs. Viszont van bermudanadrág. Pista kollégám igen csinos lesz benne...

— Már ne haragudjon, nem fél attól, hogy kiröhögik majd?

L. I.; — Előbb vagy utóbb majd megszokják...

F. S.-né; — Ezzel kapcsolatban nagyon fontosnak tartok egy tényt. A postának úgyszólván egyetlen „védőeszköze” az egyenruhája.

Munkavégzés közben sok minden előfordulhat, de ha egyenruhában van, mindenki tudja kicsoda ő. Ezért nagyon jónak érzem még akkor is, ha színét nem a legszerencsésebbnek tartom.

Felháborítónak tartom viszont a tisztviselők ruhaellátását, az adandó két blúzt. Mondják is beosztottjaim: semmi probléma Erzsébeti néni, ezután csak blúzt veszünk fel, alul meg majdnem semmit...

voltak, megfelelő propagandaanyaggal, s nagyon jó előzetes tájékoztatással, és ami nem elhanyagolható; a kézbesítő dolgozók hathatós közreműködésével.

— Megfogták X-nénit, Y-bácsit és elcibálták szavazni?

— Erről szó sem volt, inkább úgy mondanám, hogy felvilágosítómunkát végeztek. Azt is el kell mondanom, hogy a Nagy Sándor által vezetett MSZOSZ-nek nem kellett különösebb propaganda, mert az emberek értették mire szavaznak, s a kiadott nyomtatványok is egyértelműen világosak voltak.

— Nem érte vád önöket, hogy tiltott propagandát végeztek?

— Szó sem volt ilyesmiről. Mi mindent pontosan a választási törvény előírásainak szellemében végeztünk. Arról, hogy más szervezetek nem voltak ilyen aktívak, igazán nem mi tehetünk. S még valamit, amit nagyon lényegesnek érzek; és ez a személyes találkozás fontossága. Elképesztő, hogy az MSZOSZ, Nagy Sándor és munkatársai, s az ágazati szak-

szervezetek képviselői mennyi személyes találkozón vettek részt.

— Ezt én is bizonyíthatom, mert budapesti szakszervezeti székházunkban hetekig — némi túlzással — csak a portásokkal találkoztam.

— Azt hiszem a mi helyi szakszervezeti vezetőink sem vallottak szégyent. Kitűnő füzetet adtak ki, melyből például a dolgozók azt is megtudták, kiket választhatnak.

— Meg is lett az eredménye, mert ha jól tudom az üzemi tanács választáson mind a 13 jelöltünk — jelöltjük — bekerült a testületbe.

— Így van és ez nagyon jóleső érzés számunkra, akik egy eredményes választásért dolgoztunk.

— Gondolom ön is tudja és érzi, hogy a dolgok ezzel nem értek véget. Mostantól kezdve várhatóak különféle keresztbetevési kísérletek. Nem fél ettől?

— Nem. Én úgy érzem, hogy országunkban a becsületes emberek vannak többségben, s a választások eredményei annyira meggyőzőek, hogy keresztbetenni, s az érdemi munkát megakadályozni képtelenség. Jellemtelenség lenne.

— Végezetül még egy kérdés. Milyen a kapcsolatok a területi szakszervezeti apparátussal?

— Nagyon jó, a lehető legjobb. Különböző Sztaburáné lett az üzemtanács elnöke, akire véleményem szerint az a jellemző, hogy a dolgozók véleménye nélkül semmit sem tesz, tehát maximálisan bennünket képvisel. Megható volt mikor az eredményeket értékeltük, majdhogynem sírtunk, s ő azt mondta: a győztesnek nem szégyen sírni.

— Különösen akkor nem, ha egy eredményes, áldozatkész folyamat záróakkordjaként történik. Örülök, hogy beszélgettünk, de azért kíváncsi vagyok, hogy többet nevéssünk, mint sírdogáljunk...

*

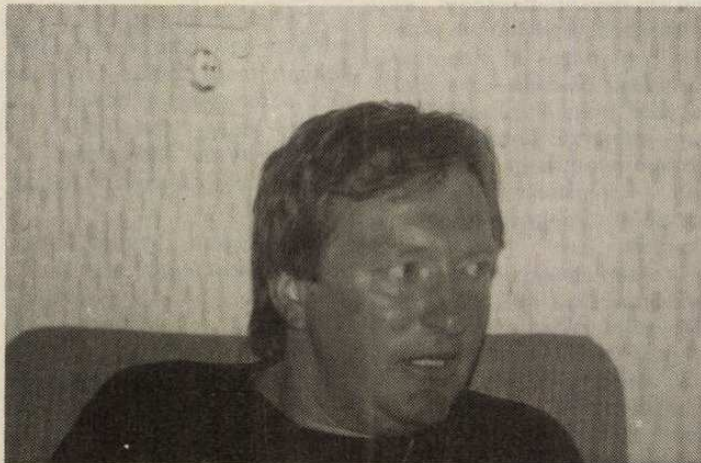
Minél jobban szegényedik az ország, annál nagyobb a postán a pénzforgalom. Csak látószólagos az ellentmondás, ugyanis az infláció miatt több pénz kerül forgalomba. Olyannyira, hogy emiatt sok hivatalt át kell alakítani. Így van ez a kiskörösi postahivatalban is, ahová arra érkezem, hogy a Szegedi Postaigazgatóság üzembiztonsági osztályának vezetője, Szélpál József éppen arról tárgyal, hogyan építsék át a levélfeldolgozó-helyiséget a zárt technológiájú pénzfeldolgozás számára. Nem lesz olcsó mulatság: csak a trezor ötszáz ezer forintba fog kerülni, az egész átalakítás kétfélmillióba. Drága tehát a biztonság, de ezen nem lehet spórolni, különösen most, hogy a szomszéd-

ban, Kiskunhalason egy éve több mint tízmillió forintot rabolt el egy vállalkozó szellemű postás. Kiskörös ugyanis központi területen fekszik: ide tartozik Kalocsa körzetének huszonegy, Kiskörös és környékének huszonkét hivatala. Több mint ötvenezer ember él ezen a területen.

Nem a legjobbkor érkezünk tehát. Berger József hivatalvezető-helyettes, mint egy szimultán sakkozó, egyszerre többfelé figyel. Fent, az emeleten a Szegedi Postaigazgatóság tűzvédelmi vezetője, Hajnal László tanulmányozza az oktatási naplókat. A hivatalvezető-helyettes egyben tűzvédelmi felelős is. Legutoljára 1991. január 6-án fogadta a tűzvédelmi méréseket. Akkor megállapították, hogy a hatalmas kémény reped. Berger úr hiába jelentette a beruházási osztálynak, hogy ki kellene javítani, azóta sem történt semmi. Az V. osztályú hivatal tűzrendészeti szempontból rendben van. Imádkozom, hogy rá ne dőljön a postára a kémény...

Egyébként más szempontból sincs különösebb baj a hivattal. Az ellenőrzések szerint minősítése négyes, vagyis jó. Évente ellenőrzik a pénzkezelést, az általános kezelést, és háromévente tartanak osztályozó hivatali szemlést. Igaz ugyan, hogy nagy hivataloknál, amilyen ez a kiskörösi is, ritkán fordul elő a kettes-hármas, ne adj' isten, egyes minősítés, mégis sok munka van a négyes érdemjegy mögött. A statisztika alapján engedélyezett 73,8 fős létszám — magyarul a hetvenhárom postás — sziszifuszi munkát végez. Az utóbbi időben, az említett pénzforgalomnövekedés miatt, sokkal nehezebb lett a postások munkája, és nemcsak a pénztárosoké. Duplájára nőtt a csomagforgalom is.

Azt mondja Berger úr, a postának is alkalmazkodni kell a piac változásához. Ennek érdekében nemrégiben szállítási értekezletet tartottak az útvonalak ésszerűsítéséről. Amikor azt kérdezem, hogy a munka növekedésével arányban nőtt-e a fizetés is, kicsit értetlenül néz rám, aztán azt válaszolja — amit nemigen hiszek —, hogy a kollégái meg vannak elégedve a 19 százalékos béremeléssel. Az üzletekre gondolok, ahol a postásnak sem adják olcsóbban a kenyert. Az infláció pedig nem 19, hanem 25 százalékos. A postások reálbére tehát évről évre csökken. De hát erről Berger úr nem tehet. Mint ahogy arról sem, hogy Bács-Kiskun mezőgazdasága lassan tönkremegy. Az egyik postás családnak például húsz disznó maradt a nyakán, mert nem tudják átvinni tőlük. Van némi igazság abban, amikor az egyik asszony azt kérdezi: „Mit szólna egy parlamenti képviselő, ha az egyik hónapban egyszer csak nem kapna fizetést? Mi csak túrunk, hallgatunk...”

Berger József

Országjárás Országjárás

Berger úr arról sem tehet, hogy a Posta régi vezetése óriási hibát követett el, amikor hagyta vállaltat alakítani a céget, s így kitétte a piaci hatásoknak. Mindezt egy postás magyarázza, aki arra kér, a nevét ne írjam. A rendszer megváltozott, a félelem maradt. Azt is hozzátesszi: az állami dotáció folyamatos csökkenése öt éven belül a vállalat tönkremenéséhez vezet. Csoda, hogy még működik a Posta. Hogy Berger úrnak mi erről a véleménye, azt nem árulja el. Mindenesetre azt a keveset igyekszik ésszerűen elosztani, amit kap. Elsősorban azoknak adtak bérérmelést, akik közvetlen kapcsolatban vannak az ügyfelekkel. Nem tehet arról sem, hogy a kezdőfizetés 11 ezer forint. Büszkén mondja, hogy ők már 14 ezret vesznek fel. Az átlagfizetés bruttó 19 200 forint.

A Posta vezetői a szűk beruházási keretből igyekeznek a legtöbbet kihozni. A kiskörösi hivatalban négy számítógép van: július 1-jétől nagy szükség lesz rájuk, hiszen bevezetik a kötelező számlaadást. Egyelőre azonban — számítógép ide vagy oda — úgy néz ki, hogy tovább lassul az ügyfelek kiszolgálása. Berger úr tiltakozik: szerinte nem lassú a posta. Móricz remekműve jut eszembe, amelyben a postamester, bármit kérdeznek tőle, azt feleli: „A postán mindig várni kell!” Ehhez képest azért történt változás: a mai postamesterek nem ismerik el, hogy várni kell...

*

Benézünk Soltvadkertre is. Még a kákan csomót kereső újságíró is örül, amikor belép a szépen rendbe hozott hivatalba. Ráadásul a munkájában megzavart Kretskó Katalin hivatalvezető kedvesen fogad, pedig lenne elég dolga. Éppen egy új kollégának magyarázza, mi lesz a munkája. A hivatalvezető bátor asszony, legalábbis a helybéliek szerint, mert fel merete cserélni a fővárost a vidékkel.

1984 óta vagyok postás — mondja. — Gyakornok voltam a 70-esben, a vámosztyálon. Emelkeztem, az első fizetésem 4600 forint volt. A mostani 33 ezer bruttó. A férjem is Pesten volt kézbesítő. Alig jöttünk ki a két-tónk fizetéséből. Egészen prózai oka volt annak, hogy ide jöttünk: itt kaptunk szolgálati lakást. Pesten csak albérlhetbe mehettünk volna. Így aztán nagyon örültem, hogy elfogadták a pályázatomat. Szakmai gyakorlatom volt, és a győri Közle-

kedési és Távközlési Műszaki Főiskolát is elvégeztem. Eleinte nehéz volt megszokni, hogy minden sokkal kisebb. Az első időben az itteniek nemigen tudták elképzelni, hogyan jöhet le egy pesti, falura. Nyolcezer ez a nagyközség. Nagy a területünk: 69 kilométeres a külterületi járatunk. Van egy üdülőtérületünk is. Csendes emberek élnek itt, de egyre nehezebben. Nehéz eladni a szőlőt. Így aztán mindennel próbálkoznak. Sokkal nyugodtabbak, mint a pestiek, itt nincs olyan rohanás, mint ott. A pénzforgalom januárban meghaladta a kétszázmilliót, a havi csomagforgalom körülbelül ezeröttszáz darab. Itt még nem halt ki a levélírókedv az emberekből. Nyáron kétszáz-háromszáz képeslapot is feladnak. Itt is a megyei lap megy a legjobban: naponta ezer fog, az országos lapokból kétszáz-kétszázötven. A színes lapokat a Kiskegyed és az RTV vezeti. Mindehhez a munkához huszonnégyen vagyunk, a takarítónőt és a fűtőt is beleszámítva. Most, hogy kifestettünk, lényegesen jobban érezzük magunkat. Kaptunk új pénztárgépeket, van számítógépünk, de nekünk is sok gondunk lesz, ha beindul a nyugtaadási kötelezettség. Végül is csendes kis hely ez, fejlődik, terjeszkedik. Előbb vagy utóbb új posta kell nekünk is. Már ki is jelölték az új helyet.

*

Egy évvel ezelőtt arról tudósítottam Kiskunhalasról, hogyan rabolta ki Patik András a postát, hogyan zárta be a kollégáját, Rickert Antalt a trezorba. Most arra voltam kíváncsi, mi történt annak az ügynek a főszereplőivel. Nos, a rabló, akinél másnap megtalálták a tízmilliós zsákmányt, nyolc évet kapott, de az ítélet még nem emelkedett jogerőre. A védő Patik szociális helyzetére alapozta a fellebbezést. Szerinte a fiatalembert hirtelen ottlétől hajtva követte el tettét. Arról nem beszélt, hogy a fiú már jó előre megvásárolta a KGST-piacon a rabláshoz szükséges felszereléseket. Patik András a szegedi börtönben beiratkozott a gimnáziumba, úgy hallottam, tanul. Vajon tanul-e baklövésből?

Felkerestem a rabló édesanyját, Patik Andrásnét. Érthető, hogy nem szívesen nyilatkozott.

— Nem volt rossz gyerek. Három éve nősült, van egy kislánya. Szinte mindennap meglátogattam. Sokat járt szórakozni,

Kretskó Katalin

A kiskunhalasi postahivatal

kocsija volt. Neki nem volt elég a tizenöt-tizenhatezer forint, amit keresett. De azért ez nem ok arra, hogy ilyen örültséget csináljon. Mindenkit meglepett. Rettenetes érzés volt, amikor megtudtuk. Képzelteti, én a postán a szomszédban dolgozom, a távközlésnél. A fiam könnyelmű gyerek. Nagyon jólelkű, mindig fizetett a haverjainak is. Ott kezdődött a baj, hogy átvették, azt hitte, megvette az egyik iskola büféjét, s akkor derült ki, hogy csak bérelte, amikor el akarta adni. Így elvesztett kétszázezer forintot. Figyelmetlen volt, nem nézte meg, mi áll a szerződésben. Aztán egy étteremmel próbálkozott, de meglepték, így aztán ott állt több mint ötszáz ezer adóssággal. A szomszédasszonyom mondta kilencvenegy öszén, hogy van felvétel a postánál. Felvették. Kilencvenkettő márciusában csinálta ezt az örültséget. Hogy tehetett ilyet? A gyorsajtáson kívül soha semmi baja nem volt a rendőrséggel. Én nem sejtettem semmit. Vasárnap volt, anyák napja, meglátogattam. Mondta,

nem marad sokáig, mert siet haza. Nem tartóztattam. Később tudtam meg, mit csinált éjjel. Másnap délelőtt keresett, de nem talált. Délután találkoztam vele. Mondtam neki, remélem, nincs semmi közöd a rabláshoz. Nem, dehogy, válaszolta. Megyek átöltözni, és aztán majd találkozunk. Aztán már csak letartóztatása után láttam újra. Jaj, de nehéz nekem, nincs olyan nap, hogy ne gondoljak erre. Hét évvel ezelőtt váltam, nagyon nehéz volt megszokni egyedül. Most meg ezt csinálta. Mi jöhet még?...

A Szegedi Postaigazgatóság a postai szabályzat be nem tartása miatt fegyelmben részesítette a postahivatal vezetőjét és magát a kárvallottat is. Amikor felkerestem lakásán Rickert Antalt, mereven elzárkózott.

— Nem nyilatkozom — mondta. — Csak annyit mondhatok, megérdemeltem a büntetést. Nézzé, én huszonnyolc éve vagyok postás. Csak ehhez értek. Ha ön egy betűt elír, az nekem az állásomba kerülhet...

Udvarhelyi—Veégh

Feledhetetlen élmény

Szatmár-beregi körutazás

Ha üdülésről, utazásról, kirándulásról esik szó, melldöngetve büszkén kérkedünk azzal, hogy hol jártunk a nagyvilágban, és hány közeli és távolabbi országot látogattunk meg eddig. Közben meg észre sem vesszük hazánk szép tájait, nagy értékű egyházi nyugdíjas postások — akiknek több mint 90 százaléka Szabolcs-Szatmár-Bereg megye szülőtte, akik itt élnek, és itt ették meg kenyérük javát — sem kivételek: ha megyénkről esik szó, mi is hajlamosak vagyunk arra, hogy lenézően, közlegyintéssel elfogadjuk a ránk kent „Sötét Szabolcs” jelzést, és észre sem vesszük, hogy kézníváltásnyira milyen csodálatosan szép a szatmár-beregi táj, hogy mennyire műemlékgazdag ez a vidék, helységeinkhez mennyi történelmi, irodalmi emlék kötődik.

Az „Ismerd meg hazádat”, „Ismerd meg megyénket” jelzővel helyettesítettük, és egy szép májusi napon — almafavirágzás idején — útrakeltünk megnézni azt a beregi-szatmári részt, ahol több a középkori vagy a román, gótikus alapokon álló műemlék templom, mint az egész Alföldön. Megnéztük a vajai várkastélyt, ahol II. Rákóczi Ferenc, Erdély fejedelme, a szabadságharc vezetője, több ízben is megfordult. (E kastély nevéhez fűződik a megbékélést hozó „Szatmári Béke” tárgyalásának a megkezdése is.) Megnéztük Tarpát, melynek a XV. századi gótikus ref. templomán, szárazmalmán kívül, Esze Tamás, Bajcsy-Zsilinszky Endre nevével is megfordult. (E kastély nevéhez fűződik a megbékélést hozó „Szatmári Béke” tárgyalásának a megkezdése is.) Megnéztük Tarpát, melynek a XV. századi gótikus ref. templomán, szárazmalmán kívül, Esze Tamás, Bajcsy-Zsilinszky Endre nevével is megfordult. (E kastély nevéhez fűződik a megbékélést hozó „Szatmári Béke” tárgyalásának a megkezdése is.)

Nagyar, (Tunyog), Matolcs Petőfit hozta közelünkbe, hiszen ezekhez kötődik a Tisza és a Falu végén kurta kocsmája című, mindannyiunk által jól ismert verseinek a megszületése.

Szatmárcsekén, ahol Kölcsey Ferenc élt és dolgozott, s ahol nemzeti imánk a „Hymnus” született, nemzetünk e nagy egyénisége végső nyughelye is ott található, meghatódva énekeltek el a mauzóleumnál a himnuszt. A közeli Tiszacsécsén, Turistvándiban, irodalmunk egy másik nagy óriására: Móricz Zsigmondra emlékezünk. Csécse a születési hely: Turistvádi pedig a boldog sziget, ahol a betűvetéssel, az írással barátkozott.

Hazatérőben benézünk Máriapócsra (ez már szabolcsi táj). Itt a híres kegytemplomot, a máriapócsi „basilica minor”-t tekintettük meg. Vallásfelekezeti hovatartozástól függetlenül, mindenkit lenyűgözött a híres „Kegy-kép”, és a barokk templom képárványa „ikonos-táziója”, amely az 1780-as években készült.

Gyönyörű és feledhetetlen volt ez a körutazás. Nemcsak gyönyörködtett ez a táj, de lelkiileg is feltöltődött ezen az úton, népünk nagyjainak útján járva. Sokáig nem feledjük azokat a percek, amint Kölcsey sírjánál állva a himnuszt énekeltek.

Aki szépre és értékesre vágyik, azoknak merem ezt az utat ajánlani!

Feledi Ernő

Első munkába állásomtól fogva aktivistája vagyok a szakszervezeti mozgalomnak. Mindezt abban a hitben életem, hogy tisztában vagyok a mozgalom mibenlétével, céljával, szerepével és egyáltalán minden ezzel kapcsolatos alapfogalommal. Az utóbbi időben történtek arra készítettek, hogy elővegym a Magyar Nyelv Értelmező Szótárát, megerősítendő nem vagyok önnön tévedésem áldozata.

A történetek lényege a következő: az egységes Magyar Posta szétválása maga után vonta az egységes Postások Szakszervezetének több részre bomlását. A külváltt PHDSZSZ néven szövetséget alkotott. A távközlés területén két szakszervezet, melyek közül csak az egyik volt a szövetség tagja, egyesüléssel egy új szakszervezetet, a MATÁSZ-t hozta létre. Az egyesülési kongresszus tekinteti a Postások Szakszervezetét, valamint azt a két szakszervezetet is, amelyekből egyesült. A jogutódlás természetesen csak azokban a kérdésekben következhetett be, amelyek

az egyesülési kongresszus eből a körből nem emelt ki. Esetünkben a kiemelt kérdés a szövetséghez tartozás. Ezt a témát kénytelenek is voltak kiemelni, mivel az egyik egyesült tag esetleges jogutódlása nem határozhat ki automatikusan a másik egyesült tagra. Az meg nem képzeltető el, hogy az új szervezet egyik fele tagja a szövetségnek, a másik nem, ugyanis akkor nincs egyesülés. Az említett kongresszus amellett, hogy hangsúlyozta a szövetséghez tartozás szükségességét, azt is leszögezte négy pontban, milyen legyen az a szövetség, amelyhez tartozni kíván. Történetünk szempontjából csak két egymással összefüggő pont lényeges, mivel azok ütköznek a PHDSZSZ alapszabályával. Nevezetesen, hogy a szövetségnek ne legyen külön adminisztrációja és az elnöki tisztséget rotáció útján töltsék be. A MATÁSZ ezzel a kéréssel, mint szövetségi tagságának feltételével kereste meg a PHDSZSZ-t.

Feltételezve, hogy a tagoknak fontos a MATÁSZ szövetségbe vonása, két megoldás közül választhattak. Az egyik; a szövetségi kongresszus hatás-

Értelmezések és szereptévesztések

körébe tartozó alapszabály-módosítás. Érthető módon ezt, mint rendkívül költséges megoldást elvetették. A másik megoldás alapszabály-módosítást nem igényelt, de ez az általam már ostromozott konszenzusos döntéskényszer miatt nem volt keresztülvihető. Az csak a dolog pikantériája, hogy a konszenzus egyik akadályozója pont az a szövetségi tag volt, aki a MATÁSZ-t az alapszabály-módosítást nem igénylő megoldás lehetőségével hitegette.

Ez év elején véglegessé vált, hogy egyik megoldási lehetőség sem járható, mire a MATÁSZ országos titkára bejelentette, hogy kongresszusi határozata értelmében nem tekinti magát a szövetség tagjának. Ez részéről nem volt más csak egy tényeket leszögező gesztus, megerősítendő amit minden szövetségi tagnak az alapszabály ismeretében tudni illik, hogy aki az alapszabályt nem

fogadja el, nem tagja a szövetségnek.

A történet eddig is tanulságos, de igazán érdekessé azután válik. Az egyik — a többiekhez képest elenyészően kis taglétszámú — szövetségi tag-szakszervezet országos titkára levelet írt a MATÁSZ országos titkárának, melyet eljuttatott a többi taghoz is. Ebben egyrészt leszögezte, hogy nem szabhat alapszabály-módosítást igénylő feltételeket az, aki a szövetség tagjává kíván válni, kvázi az ilyen szervezet nem lehet tag, másrészt a MATÁSZ-t a szövetségi alapszabály megsértésével vádolta. Az alapszabályt nem tudom hogyan sértheti meg az, akire nem vonatkozik, mivel éppen el nem fogadása miatt nem lett a szövetség tagja. Az már csak a ráadás, hogy a MATÁSZ országos titkárát saját alapszabályának megsértésével vádolta. Eltekintve attól, hogy a kongresszusi határozat végre-

hajtása tökéletesen megfelelt az inkriminált alapszabálynak, semmilyen jogcíme nincs ilyen állításra senkinek, aki nem a MATÁSZ tagja. Lényegében ez volt a válaszlevél tartalma is.

Jóval később, vélhetően hosszas megfontolás után azt állítva, hogy rendelkezik saját szervezetének felhatalmazásával, tévedhetetlenségében meg nem ingatható, aprócska szervezetet képviselő országos titkáruk ügyvédi segédlettel bírósági eljárást megelőző egyeztetésre hívta a MATÁSZ országos titkárát, eredeti támadási pontjaihoz ragaszkodva.

Itt jutottam el oda, hogy az értelmző szótárhoz kell folyamodnom. E szerint a szakszervezet érdekvédelmi szervezet, amit a Munka Törvénykönyve kibővíti azzal, hogy tagjainak érdekeit képviseli, munka- és életkörülményeiket érintő kérdésekben.

Felvetődik a kérdés, kinek az érdekvédelmi véli ellátni nevezett országos titkáruk? Saját tagjainak érdekkörén kívül esik a MATÁSZ szövetséghez tartozása vagy ennek hiánya, mivel ez sem munka-, sem életkörülményeiket nem érinti. Netán a

szövetség érdekeit védi? Ennek két buktatója is van: csak nagyon erőltetett módon tudom a szövetség érdekének tekinteni annak létszámát, mivel szerintem egy szervezet súlyát nem a nagysága, hanem elért eredményei határozzák meg. A másik buktató, hogy országos titkáruk, ha a szövetség érdekében lépett volna fel, ezzel ő sérthette meg a rá valóban vonatkozó alapszabályt, mivel sem lépéséhez nem kapta meg a szövetségi tanács támogatását, sem ahhoz, hogy az elnöki képvisleti jogkört saját személyében gyakorolja, miközben nem elnöke a szövetségnek.

A történetek egy újabb kérdést vetettek fel bennem, amelyről ismét a szótárhoz fordultam. E szerint a szövetség csoportok közös cél érdekében való együttműködése. A kérdés pedig az, hogy lehet-e szakszervezeti szövetségről beszélni akkor, amikor az egyik szakszervezet a másik szövetséghez tartozását nem együttműködési szándékának kinyilvánításával, hanem megtámadásával, ügyeibe való durva beavatkozással kívánja elérni.

Dr. Gogolyák Ágnes

Fejezetek a magyarországi posta múltjából

A kamarai postások működése 1635—1690 között (IV.)

A pozsonyi Magyar Királyi Kamara *Bornemisza István* leváltásával súlyos hibát követett el. Azt a tekintélyt, amelyet az első magyar főpostamester vívott ki, a kamarának tekintélyfétlensből sikerült lerombolni és az intézményt az udvari kamara befolyása alá vonni.

Bornemiszt követő pozsonyi főpostamester a kamarának feltétlenül engedelmeskedő, kamarai tisztviselők, harmincadosok köréből kerültek ki. Így, ha a főpostamester nem hajtja végre a kamara utasítását, mint kamarai tisztségviselőt vonnák felelősségre. A két tisztség összekötése azt eredményezte, hogy ha egyes postamesterek elhanyagolták a postai teendőiket, anyagi megtorlástól sem kellett félniük, hiszen a kamara engedélyével maguk számfejtették a fizetésüket. A levelezés késedelmes szállítása megaláztatás lett a küldemények jogtalan felbontásának a levéltitok megsértésének, amit a kamara mindinkább elnézett, sőt általános gyakorlatá tta tett.

Vegyük sorba a kamarai postásokat. Bornemisza István utóda sógora, *Ekker Lukács* (1635—1643) kamarai tanácsos és szempci harmincados, aki ugyancsak egy Paar unoka férje volt, mégis ő szállította a legtöbb alapozatlan vádat Bornemisza ellen *dr. Pálffy Pál* kamarai elnök számára. Kettőjük kapcsolatára jellemző az a levél, amit *Pálffy* 1638. május 19-én Stomfáról küldött. „*Édes Ekker Uram! Menjen az ottani faluba és megtudva mint adják a legjobbak kétfüvű (kétéves) és ösztövért örököt, engemet mennél hamarabb informáljon. Írtam vala minap kegyelmednek, hogy nyolc üsző ökröt ajánljon, de nem jött semmi válaszom reája. Kegyelmednek nem lenne most igen szorgalmatos dolga örömet látnám, hogy hozzám jönne kegyelmed Marschekra. Nagyságod jóakor barátja Pálffy Pál.*”

A jó kapcsolat tudatában *Ekker* keveset foglalkozott a postával, annyit mégis kijárt, hogy a király parancsot adott ki a posták és házaik védelmére, mert: „*a mágnások már az utakon való postálkodásnak sem hagynak békét és a postásokat szolgálják által a postaházakból lovaikkal együtt kidobtatják.*”

Néhány év múlva, amikor a kamara elnöke, *Pálffy* a király által kinevezett postamestereket jogtalanul elmozdított és másokkal pótolta, a főpostamester a kamara ellen panasszal élt. *Pálffy* a „jóakaró barát” ekkor *Ekker ellen fordult*, eljárást indított ellene, hogy a harmincad hivatali pénzekkel nem számolt le. A vád igaznak bizonyult, *Ekkert* tömlőcbe vetették. *Eszterházy Miklós* nádor kiszabadította ugyan, de ügyének rendezése előtt, 1643-ban elhunyt.

A következő főpostamester *Serpente Ferdinánd* harmincados 1643—1645-ig működött, őt követte *Angaráni Tamás* kamarai igazgató (1645—1657), akinek tevékenysége egész idejét gr. *Paar Károly bécsi udvari főpostamester* azon törekvése kísérte, hogy a magyar kamarai postát a maga, illetve Bécs befolyása alá rendelje. Angaráni idejében virágzott a levelezés megfigyelése, levelek felbontása. A postai szolgálat elhanyagoltságát a területen Angaráni is megállapította és mikor királyi felhívásra a postákat bejárta, jelentését nem Bécsbe, hanem a nádornak küldte. Az új nádor *Pálffy Pál* Bajmócon fogadta a főpostamestert, aki elpanaszolta, hogy mióta a postamester fizetésüket maguk

veszik fel, a főpostamester tekintélye csorbát szenved. *Pálffy* a kamarát intézkedésre hívta fel, de foganatja nem volt.

A postai állapotok rosszabbodása a politikai és katonai események következménye volt. Az ország lakosságát az adón kívül nagyszámú zsoldos katona ellátásával gyötörték. A zsoldosok a postát kénykedvük szerint vették igénybe, erőszakoskodtak, jogtalan előnyöket követeltek. *Wesselényi Ferenc*, a felső-magyarországi hadak főkapitánya, aki később 1655—1667 között nádor lett, panaszkodott a királynál leveleinek késedelmes szállítására, kézbesítésére. Befolyására a király Angaránit 1657 nyarán elmozdította. Utólag napfényre került, hogy az udvar — a „*cabinet noir*” — a titkos iroda rendelkezésére a pozsonyi postamesterrel megfigyeltették *Wesselényi* levelezését *Pálffy Pál* nádorral. A leveleket továbbítás előtt Bécsbe küldték, hogy megállapítsák, „*szükséges volt-e a levelet különfutárral küldeni*”. Angaránit az udvar 1600 forint ajándékkal *jutalmazta* és a pozsonyi harmincados, utóbb a számvévőség főnökévé nevezte ki.

A következő pozsonyi főpostamester *Lauzer Gáspár* (1657—1664) győri harmincad-hivatali ellenőr lett, akinek hétéves működése alatt a posta még tovább züllött. A pozsonyi kamara 1661-ben instructiót adott ki számára, ami tételesen tartalmazta a vizsgálándókat. E vizsgálat sem számolt be javulásról, sőt a levelek továbbítása, kézbesítése még inkább késétt. A bécsi titkos iroda már a levéltitok megőrzésének lát-szatára törekedett, a felbontott küldemények újbóli lezárását a postásokra bízta. A kamara hiába tiltakozott a bécsi udvarnál, az állapot nem javult.

1664-ben *Pakay Benedek* lett a pozsonyi postamester, aki törhetetlen magyarságáról és vitézségéről volt ismeretes, mivel *kitűnő postalegényeivel* mint nemes táborba szállt és a *szentgotthárdi ütközetben* 1664. június 31-én vitézül harcolt. A várt fegyelmjavulást *Pakay* sem bírta elérni. Többször bejárta a postavonalakat, 1669-ben Szatmárba menet megvizsgálta az útba ejtett postákat és tapasztalata alapján jelentést készített a kamarának, ebben az utak állapotára és a postát ért indokolatlan zaklatásokra panaszkodott. Kérésére az uralkodó 1670-ben *instructiót* bocsátott ki a katonaság, hatóságok és a posta közti súrlódások elkerülésére. A szepesi kamara e tárgyban kibocsátott magyar nyelvű felhívása az útlevelek kiadását is előírja. Mindezek ellenére törhetlenné vált az országot ellepő zsoldosok erőszakoskodása, különösen a *Wesselényi-féle összeesküvés* felfedezése és megtorlása után.

Pakay, Bornemisza István példáját követve mindig magyar nyelven levelezett, még akkor is, ha felettes szervéhez fordult, és nem remélt magyar nyelvű választ. Így történt 1665. december 31-én is, mikor a kamara elnökéhez küldött jókívánságait ezzel toldotta meg: „*...kérem nagy alázatossan Kegyelmedet és Nagyságodat méltóztatásuk kegyelmem gráciájával hozzám lenni és a régi jó szokás szerint is az új esztendői xenium megadását (jutalom, jutalék) perceptor úr ökegyelmének kegyesen committálni (rendelni)...* *Benedictus Pakay főpostamester.*” A kérelmet még aznap iktatták és január 8-án *Zichy kamarai elnök* és két ellenjegyző tizenöt magyar fo-

rintot utalt ki a főpostamesternek, aki másnap az összeget magán az engedélyezést tartalmazó iraton latin nyelven nyugtázta.

Pakay főpostamesternek szomorú vége lett 1672 végén, maga is áldozata lett a katonaság országbeli garázdaságának. Az történt, hogy gróf *Hofkirchen komáromi várparancsnok* leveleinek késedelmes kézbevétele miatt Pozsonyban annyira megbotoztatta, hogy *sérülésébe* 1675-ben belehalt.

*Pakay Benedeket Andrassy József kamarai tisz*t kinevezése követte. Azzal a kikötéssel működött 1675—1680-ig, hogy a volt főpostamester fizetését egy évig özvegye és családja fogja élvezni. Ezenkívül a kamara 1372 forinttal tartozott *Pakay*nak. Az ő idejében annyira leromlott a közbiztonság és fokozódott a posták zaklatása, hogy a postamesterek már postalegényeket sem tudtak kapni.

Az utolsó kamarai főpostamesterként 1680—1690-ig *Eyrl Frigyes*, a bécsújhelyi polgármester fia tevékenykedett. A főpostamestert, hogy kinevezése ellen a magyar hatóságok ne tiltakozzanak, magyar nemességgel ajándékozták meg. Működése alatt *Paar Károly gróf* kíséretet tett az 1624-ben kapott, majd a tiltakozás hatására visszavont személyi hűbér érvényesítésére, de a hadi események (Thököly-féle felkelés, törökök Bécs elleni támadása) miatt *sikertelennek* bizonyult.

Buda felszabadulásaért, a török hódítók kiveréséért nagy árat fizetett az ország. I. *Lipót* a győzelmét felhasználta *abszolútisztikus* uralmának megvalósítására, az országot az örökös tartományok közé kívánta sorolni. A magyar postát is a birodalom postáit hűbérjogon irányító Paar család hatáskörébe kívánta utalni, ezzel közjogi helyzetét megváltoztatni.

A király terveit elősegítette az a tény, hogy 1690-ben a báró *Schwanberg család* utolsó férfi tagja elhunyt, birtokai a koronára szálltak. A birtokokon *Paar Károlynak* ötvenezer, *öccsének* harmincezer forint követelése volt örökség címén, ugyanis az elhunyt leánya a két örökös anyja volt. *Lipót* az összegek kifizetése fejében „*Magyarország és a hozzá kapcsolt részekben létező összes postákat*

hűbér gyanánt örökletes jogon a két Paar grófnak és utódainak adományozta.” Az egyezség szerint a pozsonyi főpostamester és valamennyi postamester szolgálatban maradt, de felfüggesztették a Magyar Kamara alól és *Paar gróf fennhatósága alá helyezik*, akinek hűségfogadalmat kötelesek tenni. A kinevezés és elbocsátás joga Paar gróftól illeti. A magyar alkotmányos tényezők mindezt kénytelenek voltak tudomásul venni.

Mit jelentett a Paar család vezetése? Érvénybe lépett az osztrák postai rendtartás és a postaregálé. A posták fenntartását a kincstár viselte, a bevétel a kincstárt illette.

Hogyan alakult a posta sorsa a Paarok vonatkozásában? Paar Károly működését megzavarta II. *Rákóczi Ferenc* 1703—1711 közötti felkelése, mely alatt külön postaszervezet működött. Ezt követően III. *Károly* 1712—1713-ban megerősítette a Paar család kiváltságát, de a magyar rendek tiltakozását tudomásul véve előtérbe helyezte a magyar nemesi származásúak postai foglalkoztatását. 1722. VII. 1-jén III. *Károly* a postaregálét a családtól évi 60 000 forint évjáradékkal megváltotta, gyakorlatilag a postát állami kezelésbe vette, a család a vezérpostamesteri címet névleg viselte. A postaházakra császári sasos címerek kerültek. *Mária Terézia* 1750-ben posta direktóriumot, 1755-ben udvari postabizottságot létesített, vezetését *Paar Vendelre* bízta, a család 1769-ben hercegi rangot kapott. II. *József* 1783-ban megszüntette az udvari postabizottságot, hatáskörét a Budára helyezett Helytartótanácsra, jövedelemkezelését a kamarai kincstárba bízta. 1813-ban Paarok, megunva alárendelt szerepüket, évi 60 000 összegért lemondtak a postaügyek vezetéséről, de címüket, portómentességüket, az ingyenes utazást biztosították maguknak. 1827—1838-ban királyaink újból kiadták a hercegi családnak a hűbérlevelet, 1848—49-ben a függetlenné vált magyar postainstítmény nem ismerte el a Paarok fennhatóságát, de 1851-ben *Ferenc Józseftől* újra kaptak hűbérlevelet, melyet 1867-es kiegyezés után végleg irattárba helyezhettek.

Dr. Kamodý Miklós

„Ismerd meg hazádat . . .”

A VI. forduló kérdései

„Füben, fában, vízben van az orvosság . . .”

1. Mit nevezhetünk termálfürdőnek, vagy más néven hévíznek?
2. Melyik híres fürdőnk forrására bukkant földgázutak során 1925-ben Pávai Vajna Ferenc geológus?
3. Hány csoportba oszthatók a hazánkban előforduló ásvány- és gyógyvizek? Sorolja fel őket!
4. Nevezze meg hazánk legismertebb gyógybarlangjait!
5. Hol palackozzák az országosan ismert Mira vizet?
6. Melyik városunkban létesült hazánk első közfürdője? Ki adományozta és kinek?
7. Hol található Szentendre termálfürdője?
8. Szántóföldek közepén, olaj után kutató fúrás közben tört fel 1957-ben, Közép-Európa legbővebb vizű hőforrása. Hol?
9. Kinek a szobra áll a kaposvári fürdő bejárata előtt és miért?

10. Egyik kiemelkedő fürdőhelyünkön a víz tulajdonosa 1873—1945-ig a Benyovszky család volt. Később a szabadságharcos Batthyány Kázmér és a már meglevő Kosuth- és Ilona-fürdőn kívül egy nyitott medencéjű fürdőt is létesített. 1924—1949 között az egész fürdőt bérbe adták. Melyik fürdőnkrol van szó?

*

Az V. forduló kérdéseinek helyes megfejtése

1. Hatvan. 2. Zalavár. 3. Gyöngyös. 4. Gyula. 5. Dunaalmás. 6. Szekszárd. 7. Pusztaszer. 8. Boldva. 9. Álmosd. 10. Mezőkeresztes.
- Az V. forduló nyertesei: Csehi Tünde (Érdliget), Nausch Géza (Tatabánya), Scholl Ferenc (Tatabánya).
- A helyes megfejtőknek gratulálunk, a nyereményeket postán küldjük!

Ablak a világra

Átadták rendeltetésének az Intelsat űrtávközlési rendszer földi állomását

Az átadási ünnepség vendégei megtekintik a földi állomást

A Magyar Távközlési Részvénytársaság 1993. május 25-én ünnepélyes külsőségek között Taliándörögdön átadták rendeltetésének az Intelsat űrtávközlési rendszer földi állomását.

Az eseményhez kapcsolódó sajtótájékoztatón elhangzott, hogy a beruházás fővállalkozója magyar cég volt. Az 1992. III. negyedévében megkezdett és 1993 májusára befejezett beruházás a legszigorúbb Intelsat előírásoknak is megfelel.

Az új parabolaantennák üzembe helyezésével megszűnnek a környező országoktól bérelt műholdas áramkörök, ami jelentős anyagi megtakarítást eredményez. Az antennákat tranzitát-

Kép és szöveg: Kerekes Sándor

A Postás Művelődési Központban

Tanfolyamok, stúdiók az 1993/94-es évadban

A Postás Művelődési Központ (Bp. VI., Benczúr u. 27.) szeptember, illetve október hónapokban szakmai, nyelv-, művészeti és közhasznú tanfolyamokat indít. Az alábbi tanfolyamokra szeptember 6—17. között, hétköznapokon 14—18 óráig, szombaton 9—12 óráig lehet beiratkozni, a fenti címen.

Angol és német intenzív és félintenzív nyelvtanfolyamok 100 órában.

Előkészítő képzőművészeti tanulmányokra, középfokra 6 hónapon át, felsőfokra 10 hónapon át.

Zilahy György Képzőművészeti Stúdió (tanulmányok készítése modell után, festőművészek irányításával).

Videoműsor-készítő és szerkesztői tanfolyam

(a sikeres vizsgázók bizonyítványa munkaköri szakképzettséget igazol).

Fotó- és videoklub (előadások, gyakorlati bemutatók, fotóklub).

Alapfokú fotótanfolyam 24 órában.

Társastánc-tanfolyamok (kezdő és haladó szintű 3 hónapos kurzusok).

Társastánc-stúdió (foglalkozások alap- és haladó fokon).

Dzsesszbalett-tanfolyam (az amerikai dzsesszbalett módszer és a pétervári klasszikus balett tananyaga szerint).

Női kondicionáló torna heti 2×1 órában.

Terápiás jóga (gyakorlati képzés).

Szabás-varrás tanfolyamok (100 órás, oklevelet nyújtó és 60 órás).

Kertbarát-klub (a kertészeti egyetem tanárainak előadásai, tanulmányutak, beszerzési akciók, bemutatók).

Nyugdíjasklub (előadások, bemutatók, kirándulások, postás, távközlési és műsorszóró nyugdíjasoknak).

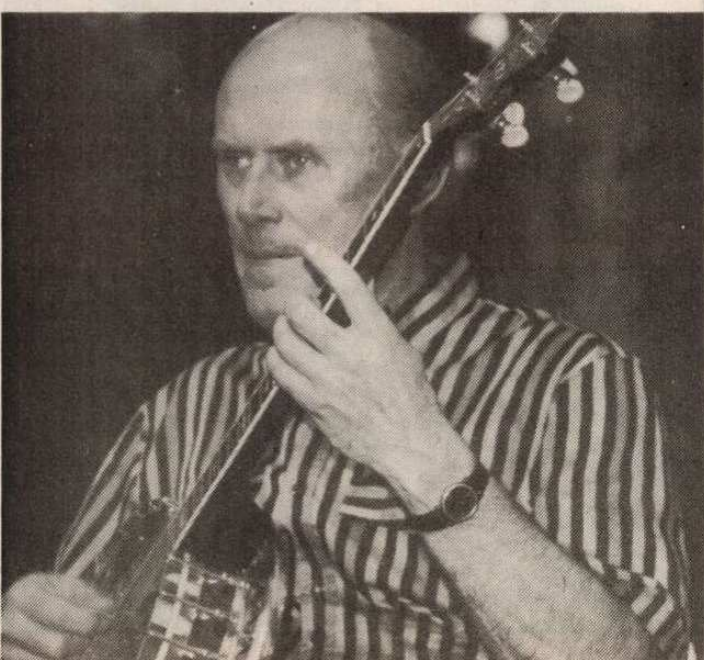
Gyermekszobrászkör (játék, ajándék- és edénykészítés).

„Időkerék” komplex történelmi gyermek-játsszóhársorozat Mesterségek Házában.

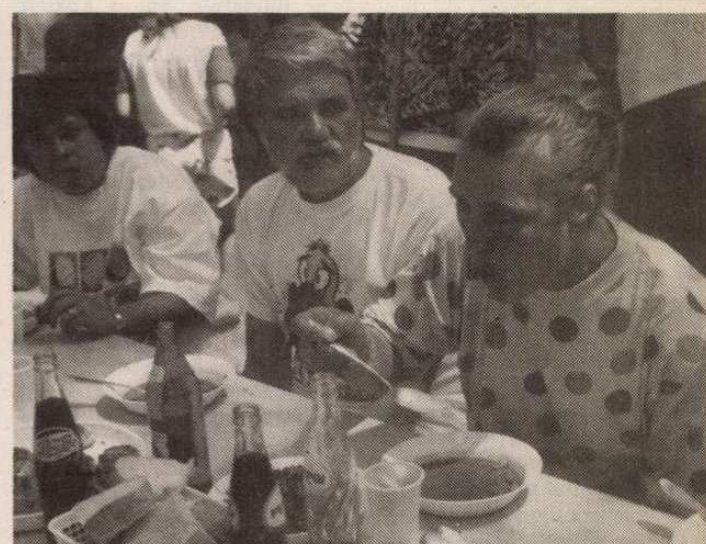
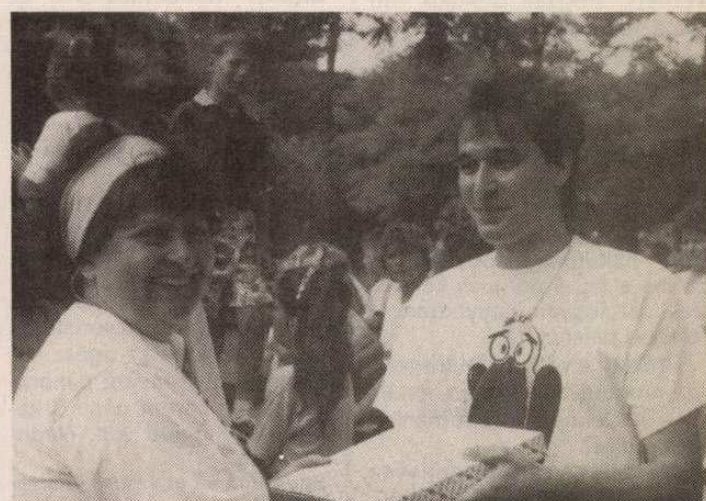
A művelődési központ munkatársai a 121-7334-es telefonszámon készséggel adnak részletesebb felvilágosítást.

Szezonnyitás a Benczúrbán

BUVIG-juniális Kamaraerdőn

Ismét és újra.
Ismét és újra kitű-
nő hangulatban.
Bizonyítandó,
amit az elmúlt év-
ben is tapasztal-
tunk, igény van az
ilyenforma ren-
dezvényekre, s az
ilyen jellegű talál-
kozásokra.
Mondhatnánk azt
is: lassan már ha-
gyományteremtő
követelő igény.
S ez így van rend-
jén...

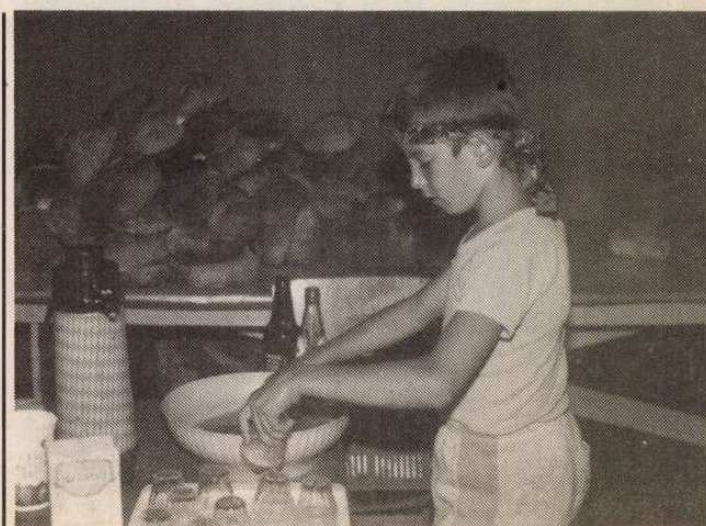
HETEN, MINT A GONOSZOK

Van egy színházi kifejezés, mely szerint az abszolút sikert a pót-
székes előadás jelenti. Nos a Benczúr-kerti esték nyitókonzertjén
alighanem a környék intézményeinek összes kölcsön széke is kevés
lett volna, olyan óriási volt az érdeklődés a Benkó Dixieland Band
fellépése iránt.

Persze ezen valószínűleg nincs mit csodálkozni, mert ha az együt-
tes rajongóit sorba állítanánk, alighanem határainkon túl lenne a sor
vége. Tegyük hozzá: joggal, mert Benkókék valami olyasmit tudnak,
amit kevesen a világon.

Az ember idősödve megtanulja, hogy csínján bánjon a jelzőkkel,
de velük kapcsolatban úgy gondolom, semmiféle máricskélésnek
nincs helye. Egyszerűen fantasztikusak.

V. Á.

Nemrégiben egy kedves és szeretetre méltó baráti házaspár volt a vendégünk. Eljöttek, hogy megnézzék azt a videofilmet, amit Egyiptomban csináltam. Ehhez joguk is volt, hiszen amikor elmeséltem nekik, hogy a fáraók országába utazunk, s végigjárjuk Egyiptomot Alexandriától Hurgadáig és Kairótól Abu Szimbelig, azt mondták: „Meglátjátok, az élet legnagyobb élménye lesz. Mi ezt tanúsíthatjuk, mert vagy tizenöt esztendeje már jártunk ott.” Igazuk lett.

Pezsgő és virág helyett különleges ajándékot hoztak, stílusosan az alkalomhoz, egy gyümölcskosarat. Volt abban minden: a kivitől a banánig, a narancstól a kókuszdióig. Mindezt még nem lenne ok az elmesélésre, de az igen, hogy napokon belül elfogytak a gyümölcsök, ámde a kosárban továbbra is ott ékeskedett a feltörésre váró kókuszdió. Csak néztük, néztük és nem tudtunk vele mit kezdeni.

Eltelt egy hét, két hét és még mindig csak szeméztünk vele. Mint egy bombával, amihez nem értünk s nem tudunk vele mit kezdeni. Ezért nem vettem még soha ananászt sem, ezért nem ettünk még soha kókuszdiót, mert nem tudtunk vele mit kezdeni. Hogyan bontsuk föl? Mi a feltörésének a titka? Így hát csak néztem, néztük vágyódva és mégis félelemmel, hiszen ha felbontom, véget ér egy régóta tartó vágyódás. Sok mindennel vagyok így az életben. De egy kókuszdió mégsem foghat ki rajtunk!

Néha kézbevettem, megráztam, hallottam, hogy lötyög benne a tej, a pompás kókuszital, és nagyon vágyódtam a feltörés pillanatára.

Örökké kíváncsi feleségem, azt mondta egy tavaszi estén.

— Mi lenne, ha feltörnénk a kókuszdiót?

— Én, teljesen gyakorlatiatlan lévén, azt feleltem, s a hangomból biztatás csendült ki: — Próbáld meg, szívesen segítek, ha tudok.

Feleségem, a mindenhez érő örök ezermester, hozott egy fűrt, egy fémvágó fűrészt és nekikezdett a győtrő és bonyolult művelethez.

Engem persze közben, szokása szerint, oktatott.

— Olvastam, hogy három lukat kell fúrni a kókuszdió végén, hogy kiönthessük a kókusztejet.

Jaj, csak sikerüljön az elképzelése.

Sikerült. Amikor a harmadik luk is készen volt, hoztam két konyakospoharat, és kiöntöttük közös akarattal a kókusz levét.

Ez volt az áhitat pillanata.

De én szeretem mindennek az illatát érezni, akár illik, akár nem, a jó konyakot is szívesen orromhoz veszem, hogy felkészítem magam az ízek harmóniájára. Most is így tettem. És közben szemügyre vettem a

Kókuszdió

színét is. Sajnos, zavarosnak látszott. Bizony nem volt szívdertítő látvány.

De azért koccintottunk. Kiittam egy hajtásra. Úgy gondoltam, jobb túllenni rajta. Okos voltam. Mintha megéreztem volna, hogy jobb egy slukkra meginni, s nem izlelgetni, mert akkor még mindig ott lenne a pohárban. Istentelen ize volt. Nem azt mondom, hogy rossz, hiszen ismeretlen ízről nem szabad azt mondani: rossz, de nekem nem ízlett.

Sári rám nézett, tudakolván, hogy milyennek találtam.

— Kár, hogy nem hideg! — s magamban azt gondoltam, és istenem, ezt szeretik az emberek? Először a SAT1-en láttam azt a hirdetést, ami már a Magyar Televízióban is látható, hogy a fáról leesik a kókuszdió, széttörik és kilocsan a csakugyan kíváncsúnak látszó kókusztejet. De ha ilyen, mint ez volt? Akkor... — Neked hogy ízlett? — kérdeztem vissza.

— Remélem, a belseje jobb lesz!

Bizony, reménykedtünk öt napon át, mert sajnos, odahaza nem találtunk olyan szerszámot, amivel feltörhettük volna. A fémfűrész megszorult benne, az istennek sem engedett, feleségem keze nem bírta fogni is, szorítani is, de mégsem engedte át nekem a dicsőséget, hogy talán az én férfizezem erősebb az övéénél. Ez az ő játéka volt. Nem az enyém.

Vasárnap Szentendrén voltunk, a hétvégi ház csodálatos teraszán, honnan az egész város látszik, a gyönyörű panoráma, a Duna három nagy S-kanyarja. Bódító idő volt. Napozásra való.

Egyszer csak azt mondja a feleségem!

— Kihoztam ám a kókuszdiót!

— Feltöröd? — aggodalmaskodtam.

— Ha sikerül — felelte és kézbevette a kisbaltát, s ott, ahol a fűrész megszorult, ott kezdett széttöredezni. Én közben magamban a barátomékat emlegettem, ha látnák ezt az elkéseredett kókuszdió-hadműveletet, még nevetnének is, de úgy kell nekünk, miért nem kérünk pontos használati útmutatást a dió feltöréséhez. Még az a szentségtörő gondolat is felrémlett bennem, hogy hátha, hátha... ők is... kapták a kókuszdiót s mivel nem tudtak vele mit kezdeni, hát elhozták nekünk...

Én pezsgőt vagy bort szoktam így továbbadni, ha nem az ízlésemnek megfelelőt hoznak a vendégek. Hátha valahol megisszák.

A kókuszdió csakhamar legyőzve feküdt előttünk. Felső

része — ott, ahol a három lukon kifolyt a kókusztejet —, engedett, s kibomlott a fehér húsa. Olvastuk valahol, hogy vékony szeletekre kell vágni a kókusz fehér húsát, s úgy kell enni, talán szárítani is kell (de a mienk alaposan ki volt száradva, hogy mitől és hogyan, ez rejtély), na ezt szárítani nem kellett, csak kóstolni. De csak egyszer. Egyetlen egyszer. Én többé nem eszem kókuszdiót. Soha! Pedig a kókuszos süteményt szerettem, a kókusz-fagylaltot is amíg szabad volt ennem. De ennek a boldog állapotnak örökre vége. Én mostantól kezdve örök-haragot tartok a kókusszal.

Elveszett egy álmom!

Lám, már a kókusz is a vesztett illúziók birodalmába lépett át. Már soha többé nem vágyakozom utána. Az ember, még a hatvanas éveinek derekán is tud csalódni, amikor pedig azt hiszi, hogy már mindent tud a világról és nem érheti csalódás. Néztam a kókuszdió összetört felső harmadát (szerencsére a többi része épségben megmaradt), és elgondolkodtam. A jelenre futottak a gondolataim. Erről már igazán nem tehetek, nekem mindenről a jelen jut az eszembe. Meg a tanulságok sokasága. Még a kókuszdióról is? Igen, arról is!

Néztam a kókuszdió összetört héját és rájöttem, hogy ez a kókusz éppen olyan volt, mint a nyolcvanas években a rendszerváltás lehetősége. A piacgazdaság mákonya. Az elitváltás lehetősége. A sajtószabadság kiteljesedése. A világ meghódítása. A többpártrendszer csodája! Minden bele-tartozott az illúziók birodalmába. Az elérhetetlen álmok lehetőségébe. Gyönyörű volt. Szép

volt. Felemelő. Küzdeni való cél. Benne volt az összefogás lehetősége. A kiteljesedés mámorai!

Aztán a mienk lett mindez.

Feltörtük a politikai kókuszdiót. Kinek csakugyan ízlik, mert azt hiszi, ilyennek kell lenni a politikai kókuszdióknak. Kicsit furcsa ízűnek, kicsit fanyarnak, kicsit száraznak, és nagyon félelmesnek. Nem mindenkinek ízlik ez a dió. Nem smakkol a kókusz. Vagy mondjuk úgy, nem mindenkinek.

De azért a tavaszi fényben számunkra mégis kiderült a világ. Hiszen itt van a kókusz (ha már feltörtük), a feleségem ki is vágta a belsejét, gondosan megszáritja majd a napon, és gondolom, hogy soha fel nem használja. De azért diadalmasan nézte a „termést”! Hiszen győztünk. Legyőztük az ismeretlent! Feltörtük a diót.

Hogy mire lehetne használni ezt a szörös, de amúgy szép formájú dió megmaradt alját? Mert kidobni vétek lenne.

— Nagyszerű lesz — találta ki hirtelen a feleségem —, nagyszerű lesz madárfészeknek. Mit gondolsz, elfoglalja majd ezt egy cinke? Kell ez neki?

Mindenesetre feltettük a bodzafa ágai közé. Úgy, hogy le ne essen. Hogy ott maradjon. Beleszorítottuk a fa ágai közé.

Nem tudtuk, hogy mi lesz a madarak véleménye.

A cinkének mindenesetre nem kellett. A feketerigó sem foglalta el. A rozdafarkú sem. Viszont ha esik, megtelik vízzel. S ha nem esik, mi töltjük tele. Hátha jó a szomjas madaraknak. Meg a futó felhőknek, hogy megnézhessék magukat a víz tükrében.

Nekem elveszett egy álmom. Kókuszdió helyett jó nekem az ajándékba hozott pezsgő is. A pezsgőben még soha nem csalódtam. Azzal szeretek koccintani, akár arra is, hogy mostantól ne hulljanak szerteszét az álmaim, a vágyaim, a kívánságaim.

Takács Tibor

Mindenki mást csinál

(Gyermekvers)

Hentesmester

Cipőt talpal,

A pék, túró

Árul sajttal.

Ruhát készít

Az ékszerész,

Lovat patkol

Három zenész.

Óráat javít

A kocsmáros,

A kőműves

Kocsigyáros.

A fényképész

Maltert kavar,

Színházban a

Cukrász szaval.

Fodrásmester

Jeget szállít,

Az ács, kőből

Szobrot állít.

Tűzoltáshoz

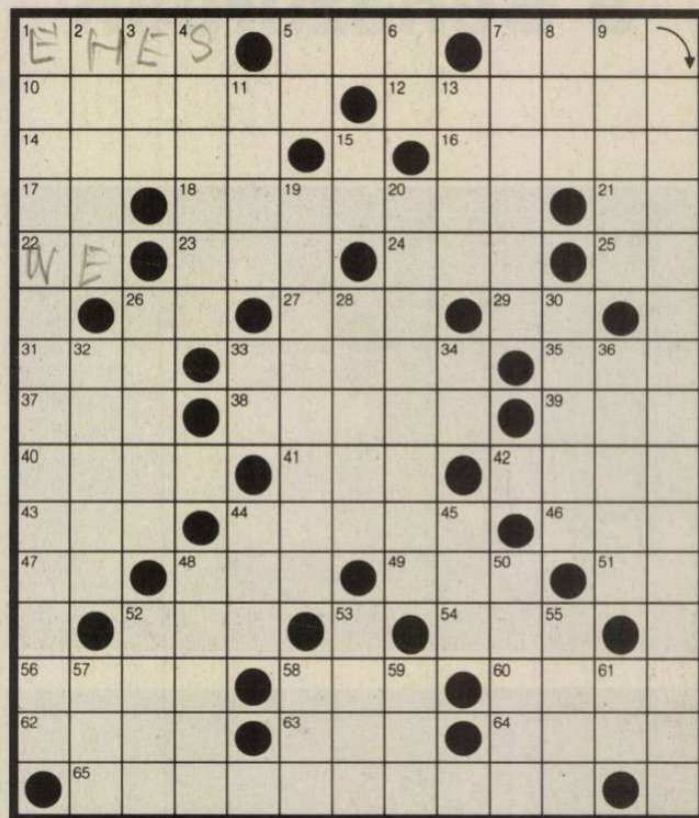
Pásztor siet —

Én még nem is

Láttam ilyet.

Vántsza Zoltán

REJTVÉNY

Az egyszerű halandó általában optimista, még reménytelen helyzetekben is bízik abban, hogy hátha... Keresztrejtvényünkben néhány neves író tömondatos véleményét közöljük a reményről.

VÍZSZINTES:

1. Korog a gyomra, 5. Pénztárcánkat soványítja, 7. *Montherlant francia költő vallja: „A remény a...”* 10. Az ember kifejezőmódja, 12. Az inga teszi, 14. Érzéketlen, elutasító, 16. Lángolnak (ford.), 17. Mássalhangzó kejtve, 18. Ali baba rablóinak száma, 21. eeee, 22. Tiloszó, 23. Német névelő, 24. Város Budapest szomszédságában, 25. Szláv helyeslés, 26. Személyes névmás, 27. Capekmű, 29. Amerikai hírgyőzőség, 31. Az izom a rejteke, 33. Hova? 35. A Volga mellékfolyója, 37. Páros folyadék, 38. Szövetségek, 39. A történelem nagy szakasa, 40. Kitűnő osztályzat, 41. Fél dakota! 42. Ének, 43. Labdarúgó trófea, 44. Átir, 46. Lengyel légitársaság, 47. Kertben dolgozik, 48. Szín, 49. Égítést, 51. Rénum, 52. A szuka párja, 54. Írók nemzetközi klubja, 56. Kevert kómi, 58. A fej tartozéka, 60. Temze-parti egyetemi város (ford.), 62. Szép női név, 63. A paprikának van, 64. Juhok csoportja, 65. *Shakespeare: „A remény gyakran vadászku-tya...”*

FÜGGŐLEGES:

1. *M. Prior angol költő: „A remény nem más, mint az...”*, 2. Német költő, 3. Könyörög, 4. Ártatlan, szemérmes, 5. Juttat, 6. Valamit kiváltó jelenség, 7. Jackson (színész), 8. Japán pénzegység, 9. Hagy, 11. A Földközi-tenger melléktengere, 13. Ilyen telefon is van, 15. Enyém angolul, 19. A ház tetőzetében vannak, 20. Közeli hozzátartozó, 26. Ország a Balkánon, 28. Jobbmódú a kinézete, 30. Az ördögök lakhelye, 32. Süteményféle, 33. Tehén mondja, 34. Kicsinyítőképző (ford.), 36. Árkot mélyít, 44. Csödör, 45. Újság, 48. Reggeli ital, 50. Páros betűs nap (ford.), 52. Község a csornai járásban, 53. Pépes étel, 55. Francia nagyváros (ford.), 57. Nyugat-európai folyó, 58. Élez, 59. Talál, 61. Morzejel.

— Bánhidí —

Beküldendő: a vízsz. 7. és 65., a függ. 1.

Beküldési határidő: augusztus 10.

Előző rejtvényünk helyes megfejtése: ... s nem török bele, mindegyikkel csak nő az ereje!

Könyvet nyertek: *Burnóczi József* (Pannonhalma); *Élő Ildikó* (Győr); *Nagy Árpád* (Balatonboglár); *Szamosvári Jánosné* (Kincsesbánya).

Állandó kiállítás

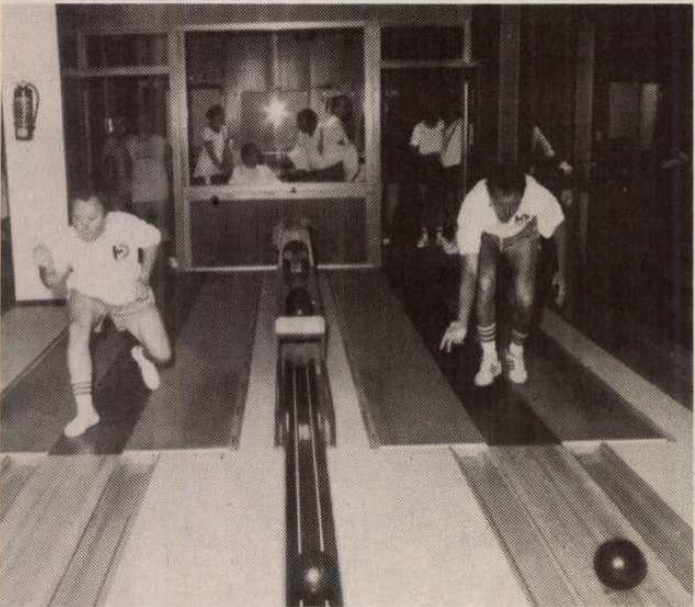

Harsányi László, a Pécsi Postaigazgatóság beruházási osztályvezetője nyitotta meg azt az állandó kiállítást Szekszárdon, melynek anyagát a nyugdíjasklub tagjainak segítségével sikerült összegyűjteni.

FOTÓ: OTÓS RÉKA

Közelebb Európához

Üzemi sportolimpia Berlinben

Ez év június 10. és 13. között Berlinben 25 országból tízezer résztvevővel tartották meg a IX. Üzemi Sport Olimpiát.

Kelet-Közép-Európa volt szocialista országai először vehettek részt az eseményen.

A hírközlés vállalatainál megvalósuló magas színvonalú munkahelyi és tömegsport kultúrát ismerték el azzal, hogy a 300 fős magyar delegációba 65 főt ez az ágazat delegálhatott.

A posta — távközlés — műsorszórás területéről részt vevő sportolók szép sikereket értek el a képeinken is látható sportágakban.

M. F.

POSTAI ÉS HÍRKÖZLÉSI DOLGOZÓK LAPJA
A Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13. 1146
Postacím: Budapest, Postafiók 14. 1406
MNB 218-98330-4116
Felelős szerkesztő: VEÉGH ÁDÁM
Telefon: 142-8777
Kiadja a Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége
Budapest XIV., Cházár András u. 13. 1146
Levél cím: Budapest, Postafiók 14. 1406
Felelős kiadó: LÁZÁR ANDRÁS mb. elnök
Előfizetési díj egy évre: 36 Ft
93-0377. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: DR. CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató
ISSN 0886-1766